

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030
Územné vymedzenie:	Obec Slovenská Ves
Územný plán obce schválený (A/N):	Áno
Dátum schválenia PHSR:	10.09.2024, uznesením č. 143/2024
Dátum platnosti:	Od 11.09.2024 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	25.09.2024
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

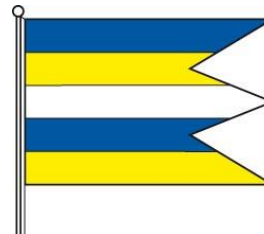

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V modrom štíte na zlatom malom plytkom polmesiaci spočívajúcom v dolnom okraji štítu stojaca zlatonimbá Panna Mária v striebornom zlatolemovanom rúchu, vpravo v náručí so strieborným zlatonimbým Ježiškom.

Komentár:

Hagiografický motív podľa pečate obce z druhej polovice 18. stor.

Základné údaje

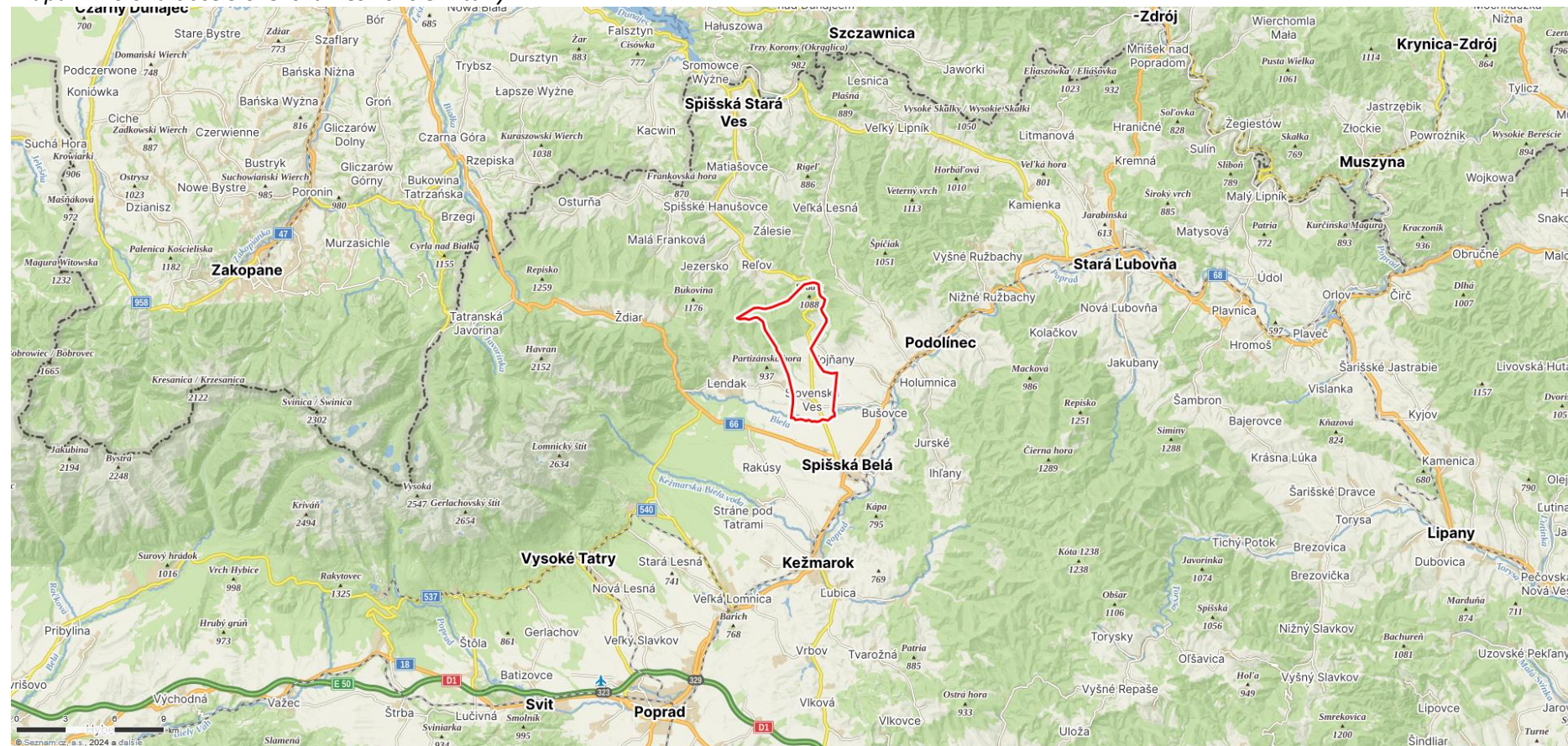
Samosprávny kraj:	.....	Prešovský
Okres:	.....	Kežmarok
Historický región:	.....	Spiš
Poloha obecného úradu:	.....	49.225043°N, 20.426384°E
Nadm. výška pri obec. úrade:	.....	642 m.n.m.
Rozloha katastra:	.....	2 243 ha k 31.12.2023
Počet obyvateľov:	.....	1 846 k 31.12.2023
Hustota obyvateľstva:	.....	82 obyv./km ²
PSČ:	.....	059 02
Evidenčné číslo vozidiel:	.....	KK (do 31.12.2022)

Oficiálne kontakty

Adresa:	.....	Obec Slovenská Ves
	.....	Obecný úrad č. 50
	.....	059 02 Slovenská Ves
Web:	.....	www.slovenskaves.info
Email:	.....	obecslovenskaves@gmail.com
Telefón:	.....	052 / 459 31 22
IČO:	.....	00326500

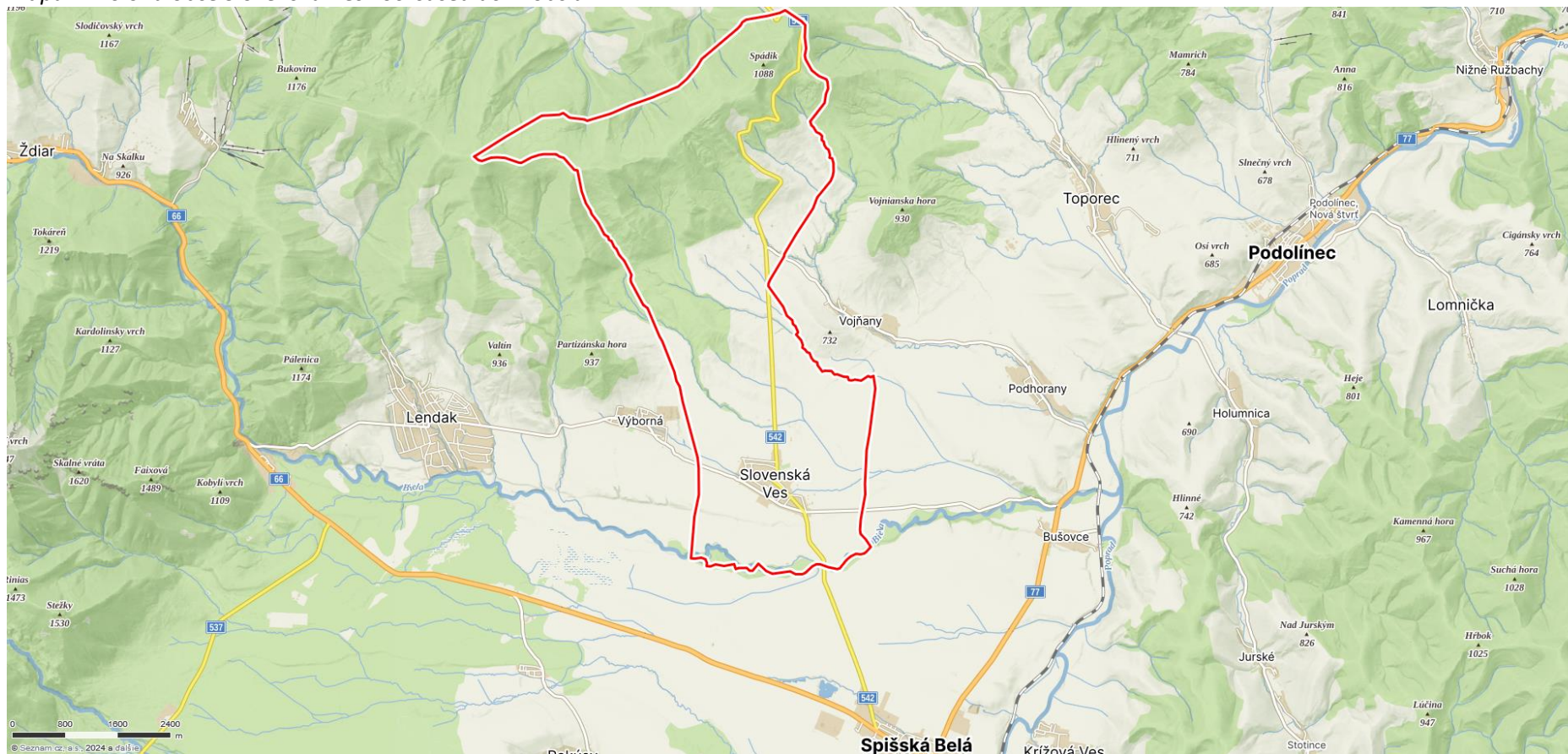
Mapa 1: Poloha obce Slovenská Ves - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Slovenská Ves voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

OBSAH

ÚVOD	7
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLOVENSKÁ VES NA ROKY 2024-2030	8
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	14
História obce	14
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery	15
Geologická stavba a geomorfologické pomery	15
Hydrogeografické pomery	15
Klíma	15
Pôdy	16
Rastlinstvo a živočíšstvo	16
Kvalita životného prostredia	16
Ochrana prírody a krajiny.....	16
Ochrana pred povodňami	17
Odpadové hospodárstvo.....	17
Environmentálne záťaže	17
Kvalita ovzdušia.....	18
Obyvateľstvo	18
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	18
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	21
Národnostná a konfesijná štruktúra	23
Vzdelanostná štruktúra	24
Nezamestnanosť	25
Domový a bytový fond	29
Dopravná infraštruktúra	31
Technická infraštruktúra	33
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby	34
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	35
Administratívno-správne služby	36
Bezpečnosť v obci	36
Hospodárske pomery	37
Polohová atraktivita územia	37
Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel.....	38
Cestovný ruch	38
Finančné hospodárenie.....	41
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	42
Výsledky prieskumu	42
Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení	51
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	53

A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	54
Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027.....	55
Zmena klímy.....	57
STEEP analýza.....	58
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	59
SWOT analýza.....	59
Kľúčové faktory a disparity územia.....	60
B-STRATEGICKÁ ČASŤ.....	61
STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE.....	63
STRATÉGIA ROZVOJA	63
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	68
OPATRENIA A PROJEKTOVÉ ZÁMERY PODĽA PRIORITYNÝCH OBLASTÍ.....	69
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	75
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	79
AKČNÝ PLÁN OBCE	80
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	83
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	83
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	83
E-FINANČNÁ ČASŤ.....	85
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	86
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	87
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV DO FINANCOVANIA	93
ZÁVER	94
PRÍLOHY	95
ODPOVEDE Z DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU.....	96
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	98
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	99
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	100

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030 (ďalej len „PHSR 2024-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Stanislav Gallik – starosta obce</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2024-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	Február - jún 2024
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2024)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod		X										
Analytická časť		X	X	X	X							
Strategická časť					X	X						
Programová časť					X	X						
Realizačná časť						X						
Finančná časť						X						
Záver						X						

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Zoznam skratiek použitých v PHSR.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce. Sú v nej prezentované odhady budúceho vývoja obce, ako aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce Slovenská Ves	priebežne	lokálna	Obecný úrad Slovenská Ves
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Slovenská Ves
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030	2021-2030	regionálna	http://po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	priebežne	regionálna	http://po-kraj.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Slovenská Ves Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.slovenskaves.info www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Slovenská Ves Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.slovenskaves.info www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Slovenská Ves Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.slovenskaves.info www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Slovenská Ves Centrum vedecko-technických informácií	www.slovenskaves.info www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Slovenská Ves	www.slovenskaves.info
Sociálna sféra	Obec Slovenská Ves Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.slovenskaves.info www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

História obce

Obec sa prvýkrát spomína v roku 1311 pod názvom VILLA SCLAVONICALIS. Bola dedinou slovanského pôvodu. Traduje sa, že pôvodne ležala severnejšie, no prvýkrát ju zničilo zemetrasenie v roku 1443. Druhýkrát ju zničil požiar a tak sa vystavala na dnešnom mieste (www.slovenskaves.info).

Obec Slovenská Ves vznikla na území, ktoré dostali darom Görgeyovci. Tak sa rod Görgeyovcov zo Spišského Hrhova dostal na severný Spiš a dlho ostal hlavným zemepanským rodom v Slovenskej Vsi. Görgeyovcom patrila značná časť severného Spiša, medziiným aj Plavečský hrad. Kráľ Ondrej III. im ho však odňal a ako náhradu pridelil obec Švábovce. Odvtedy sa táto vetva Görgeyovcov začala nazývať Šváby, Švábovský. Slovenská Ves patrila práve týmto Švábovcom (Slivinský, Slivinská 2013).

Vývin obce bol pod vplyvom rôznych vnútropolitických udalostí a živelných pohrôm. Veľkou pohromou bola napr. veľká morová epidémia v rokoch 1710 – 1711, ktorej obeťou sa stalo 294 ľudí. Obec na ich počesť dala na miestnom cintoríne v roku 2006 postaviť morový stĺp. O významných udalostiach v živote obce sa nedá toho veľa uviesť pre nedostatok archívnych záznamov (www.slovenskaves.info). Medzi zvláštnosti obce v minulosti patrili početné šľachtické rodiny a ich kúrie, ktorých tu bolo sedem. Obec mala pôvodne zemepána len jedného, spomínanú rodinu Švábovcov, ktorá bola aj je zakladateľom a patrónom miestneho kostola, ktorý dala tiež postaviť. Ešte začiatkom 17. storočia bola rodina najzámožnejšou rodinou v obci. Obraz o počte šľachticov v obci poskytuje dikálny súpis z roku 1700. Matrikami sú dosvedčené významné funkcie slovenských šľachticov. Napríklad Tomáš Matyasovszky bol podžupanom Spišskej stolice. Matriky dosvedčujú aj to, ako boli jednotlivé rodiny pospájané manželskými zväzkami, čo bolo spojené s majetkovými záujmami (www.slovenskaves.info). Hlavným zamestnaním obyvateľov obce od jej vzniku bola poľnohospodárska výroba. Hlavnými plodinami boli ešte začiatkom 18. storočia raž, jačmeň a ovos. Pestovanie ľanu a zemiakov (grulí) je doložené roku 1794. Doplňkovým zamestnaním bola výroba plátna a drevorubačstvo. Rozsiahly chotár, najmä svahy Spišskej Magury umožňovali chov oviec a dobytku, z ktorého ťažili hlavne zemepáni obce. Značný podiel na počte obyvateľstva obce malo služobníctvo v kúriách zemepánov, hospodárskych dvoroch, na majeri a na salašoch. Zemepanskými služobníkmi boli aj krčmári a mlynári. Bolo tu zopár krajčírov, obuvníkov, kováčov, kolárov a pekár (www.slovenskaves.info).

Do 20. storočia vstúpila Slovenská Ves ako sídlo notárskeho úradu. Už začiatok tohto storočia bol úspešný. Roku 1902 bolo za iniciatívy evanjelického farára Karola Kallatha založené potravné družstvo. Priebeh I. svetovej vojny mal v obci podobné dôsledky ako všade inde. O skončení vojny sa obec dozvedela od vojakov vracajúcich sa z frontov, no 18 sa ich už do obce nevrátilo. V roku 1944 bolo v obci rušnejšie ako v predchádzajúcich rokoch. Boli tu ubytovaní niekoľkí sovietski zajatci, ktorých Nemci používali pri presune munície. Školský rok sa začal až 31. októbra, pretože školu mala obsadenú nemecká jednotka. Od jesene sa chodilo na zákopové práce do Ždiaru i okolia Spišskej Novej Vsi (www.slovenskaves.info).

Po februári 1948, kedy prevzala moc v štáte Komunistická strana Československa, bol život v obci na 40 rokov ovplyvnený totalitným komunistickým režimom, ovládajúcim nielen politicko-hospodársky život v krajine, ale výrazne zasahujúcim aj do spoločenského života a osobných práv a slobôd jednotlivcov. Tento režim riadil život obce až do roku 1989.

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Slovenská Ves leží v Prešovskom kraji, v okrese Kežmarok. Jej katastrálne územie susedí s katastrálnymi územiami: Reľov, Toporec, Vojňany, Bušovce, Spišská Belá a Výborná.

Geologická stavba a geomorfologické pomery

Geologickú stavbu územia tvorí centrálnokarpatský paleogén (flyšové pásmo), ktorý je tvorený najmä pieskovecami a ílovcami, v menšej miere zlepcami a ďalšími horninami. Hoci geologický podklad územia tvorí flyšové pásmo, charakteristické striedaním priepustných a nepriepustných hornín determinujúcich výskyt svahových deformácií (najmä zosuvov), tieto sa v katastri obce nenachádzajú. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty. Väčšina katastrálneho územia patrí do subprovincie Vnútorne západné Karpaty, Fatransko-Tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Popradská kotlina a časti Lomnická pahorkatina a Vojnianske podhorie. Severná časť katastra patrí do subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, Podhôľno-magurskej oblasti, celku Spišská Magura a dvoch podcelkov – Repisko a Veterný vrch. Z aspektu vertikálnej disekcie reliéfu prevláda na území obce (v Popradskej kotline) reliéf kotlinových pahorkatín s úvalinovými dolinami a úvalinami, v severnej časti katastra sa na južných svahoch Spišskej Magury nachádza vrchovinový reliéf. Pozdĺž vodných tokov sa vytvorili riečne terasy.

Hydrogeografické pomery

Hydrologicky patrí územie obce do úmoria Baltského mora a do povodia Popradu. Najväčším tokom v katastri obce je riečka Biela (miestnymi nazývaná aj Vilbach, príp. Wildbach), ktorá sa vlieva do Popradu pri obci Bušovce. Ďalšími tokmi sú potoky Vojnianka, Rieka, Náhon a Slovenský potok, pričom tieto majú niekoľko ďalších menších bezmenných prítokov. Potoky na území obce majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú v apríli až v júli (s najvyššími prítokmi v máji) a najnižšiu v januári a februári. Kataster obce leží v dvoch hydrogeologických rajónoch – QG 139 (Kryštalínikum časti Vysokých Tatier a kvartér ich predpolia) a PQ 141 (Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a SZ časti Spiško-šarišského medzihoria a Pienin).

Striedanie priepustných a nepriepustných hornín v hydrogeologickom rajóne PQ 141 vytvára nepriaznivé podmienky pre akumuláciu podzemných vôd. Priaznivejšie podmienky sa však vytvárajú v rajóne QG 139, kde možno nájsť kolektory podzemných vôd. 76 % objemu podzemných vôd patrí podľa stupňa kontaminácie do 3. triedy (kontaminácia v rozpätí 0,51 – 3,00 %), zvyšných 24 % do 2. triedy (0,11-0,50 %). V katastri obce sa v súčasnosti nachádzajú tri zdroje minerálnych vôd – PD-62 Kadlub pri potoku, PD-65 Murovaný prameň a PD-66 Doskový prameň.

Klíma

Územie obce patrí do chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C, priemernou januárovou teplotou okolo -6 °C a priemernou ročnou teplotou vzduchu okolo 4 °C. Z aspektu zimnej turistiky je pomerne priaznivý priemerný počet dní so snehovou pokrývkou, ktorý sa pohybuje v rozmedzí 90 – 110. Menej výhodnou sa však javí južná orientácia svahov v severnej časti katastra.

Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí od 700 mm do 900 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 40 mm, v júli 100-140 mm. Absolútne mesačné maximum zrážok dosahuje okolo 250 mm, v najvyššie položených častiach katastra to môže byť až 350 mm. Veterné pomery v katastri obce sú podmienené cirkuláciou ovzdušia, geografickými pomermi i blízkosťou Vysokých Tatier. V ročnom priemere prevažujú západné a severozápadné vetry. Najmenšie zastúpenie má severné a južné prúdenie vzduchu. Priemerný ročný počet dní s hmlou je okolo 50 – 60, vo vyššie položených častiach 20 – 50.

Pôdy

Poľnohospodársky pôdny fond územia pokrývajú hlinité pôdy, neskeletnaté až slabo kamenité. Severnú časť katastra obce tvoria lesné pôdy. Z hľadiska pôdnych typov sa v južnej časti katastra, v povodí potoka Biela, nachádzajú fluvizeme kultizemné karbonátové, severnejšie sa nachádzajú kambizeme pseudoglejové nasýtené a v najsevernejšej časti katastra na svahoch Spišskej Magury kambizeme modálne kyslé so sprievodným výskytom rankrov. Pôdy sú pomerne chudobné na humus, jeho obsah v poľnohospodárskej pôde v hĺbke do 25 cm je poväčšine nízky (menej ako 1,8 %), v južnej časti katastra je jeho obsah stredný (1,8-2,3 %). Poľnohospodárske pôdy v katastri obce nie sú ohrozené veternou eróziou.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí najsevernejšia časť katastra do bukovej a ostatná časť do ihličnatej fytogeograficko-vegetačnej zóny. V katastri obce sú zastúpené 3 lesné vegetačné stupne z 8 existujúcich: 4. bukový, 5. jedľovo-bukový a 6. smrekovo-bukovo-jedľový. Najväčšie zastúpenie má piaty lesný vegetačný stupeň, ktorý zaberá cca 80 % porastovej plochy. Druhové zloženie lesov je výrazne ovplyvnené činnosťou človeka. Prirodzenou potenciálnou vegetáciou sú jedľovo-smrekové lesy, vo vyšších polohách katastra bukové a jedľovo-bukové lesy. V stromovej etáži sa v hojnom počte vyskytujú (podľa zastúpenia v poradí): smrek obyčajný, jedľa biela, borovica lesná, smrekovec opadavý, buk lesný, javor horský, breza bradavičnatá, lipa malolistá, brest horský a ďalšie. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný, líška obyčajná a medveď hnedý.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Slovenská Ves v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky), len jeho najsevernejšia časť leží v ochrannom pásme Pieninského národného parku a južný cíp katastra v ochrannom pásme TANAPu. V týchto ochranných pásmach platí 2. stupeň územnej ochrany prírody. Najbližšie k obci Slovenská Ves sa nachádza Tatranský národný park (9 km). 30 km severne od obce sa nachádza Pieninský národný park, 36 km južne Národný park Slovenský raj a 49 km juhozápadne Národný park Nízka Tatry. V týchto národných parkoch sú vyčlenené zóny s 2. až 5. stupňom územnej ochrany. V obci sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s vyšším stupňom ochrany.

Tesne za hranicou južnej časti katastra obce, za potokom Biela, sa nachádza Národná prírodná rezervácia Belianske lúky so 4. stupňom ochrany. Ide o jediné väčšie nedotknuté rašelinisko Popradskej kotliny, ktoré je chránené kvôli zachovaniu krovinných biocenóz s veľkým krajinárskym významom v podtatranskej poľnohospodárskej krajine a na ktorom sa nachádzajú zriedkavé lúčne a slatinné fytocenózy so vzácnymi taxónmi. V blízkom okolí Slovenskej Vsi sa nachádzajú viaceré prvky územnej alebo druhovej ochrany prírody – napr. Národná prírodná pamiatka Belianska jaskyňa (jediná sprístupnená vysokohorská kvapľová jaskyňa v TANAPe), Prírodná pamiatka Beliansky potok (4. stupeň ochrany), NPR Pálenica (kataster obce Lendak – 5. stupeň ochrany), Prírodná pamiatka Jaskyňa v Skalke (k.ú. Toporec) a iné.

Základným dokumentom pre realizáciu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života je Územný systém ekologickej stability. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Kežmarok definuje v katastri obce Slovenská Ves biocentrum regionálneho významu (centrum biologickej diverzity) – Smrečiny (severná časť katastra, lesné komplexy svahov Spišskej Magury a oblasť Zadnej hory). Toto biocentrum obklopuje interakčné územie, ktoré tvorí prechod medzi prevažne poľnohospodársky využívanými plochami a spomínaným biocentrom regionálneho významu.

Južne od katastra obce sa nachádza vyššie spomínaná NPR Belianske lúky, ktorá taktiež tvorí biocentrum regionálneho významu. Belianske lúky a Smrečiny sú prepojené terestrickým biokoridorom regionálneho významu, ktorý prechádza katastrom obce Slovenská Ves. Okrem tohto terestrického biokoridoru sa v katastri obce nachádza aj hydrický biokoridor regionálneho významu – územie potoka Biela. Tento koridor využívajú predovšetkým živočíchy viazané na vodné a brehové biotopy, využívajú ho však aj veľké cicavce. Územie dopĺňa viacero interakčných prvkov v podobe lesných remíz, sprievodnej vegetácie pri potokoch a pod.

Z hľadiska medzinárodných chránených území, patriacich do siete NATURA 2000, nezasahuje do katastra obce Slovenská Ves žiadne Chránené vtáčie územie ani územie európskeho významu.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Slovenská Ves nachádzajú tri problémové lokality s potenciálom záplav. Prvá lokalita je situovaná priamo v strede intravilánu obce. Ide o potok Náhon, ktorý preteká stredom obce v smere od obce Výborná. Tento potok sa pri vysokých zrážkach a privalových dažďoch vylieva zo svojho koryta a ohrozuje viacero objektov (domov, budov). Správcom potoka Náhon je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (SVP, š.p.), o.z. Povodie Dunajca a Popradu. Vodný tok je v obci regulovaný. Z hľadiska povodní je problémový celý úsek vodného toku Náhon, pretekajúci intravilánom obce. Povodie Dunajca a Popradu, o.z. nemá pre tento potok určenú výšku hladiny vody v kontexte vyhlasovania jednotlivých stupňov povodňovej aktivity (PA). Krízový štáb obce Slovenská Ves svojím rozhodnutím určil výšku hladiny vody na potoku Náhon nasledovne: I. stupeň povodňovej aktivity (PA) nastáva pri dosiahnutí výšky vodnej hladiny 110 cm, druhý stupeň PA sa vyhlasuje pri vodnej hladine vo výške 120 cm a tretí stupeň pri dosiahnutí výšky 130 cm.

Druhá problematická lokalita z hľadiska povodní sú okrajové domy na „Lendackej“ ulici. Do týchto domov a záhrad sa pri privalových dažďoch vlieva voda z okolitých poľnohospodárskych polí, preto je v tejto lokalite vhodné spolu s agrotechnickými opatreniami uvažovať aj s vybudovaním odvodňovacieho kanála. Podobný problém je aj v tretej problematickej lokalite – pri domoch v severozápadnej časti obce, kam sa taktiež pri extrémnych alebo dlho trvajúcich zrážkach dostáva voda z polí. Aj v tomto prípade je vhodné počítať s odvodnením tohto územia prostredníctvom kanála, ktorý by odvádzal dažďovú vodu z polí v okolí židovského cintorína do Slovenského potoka.

S ohľadom na zmenu klímy a čoraz častejšie extrémne prejavy počasia je namieste realizovať v obci rôzne protipovodňové a vodozádržné opatrenia, spolu s celým komplexom ďalších adaptačných opatrení v dôsledku zmeny klímy.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je však veľmi nízka, za rok 2023 dosiahla len 19,4 %. Obec teda v tomto ukazovateli výrazne zaostáva za cieľmi v oblasti nakladania s odpadmi, stanovenými pre Slovenskú republiku (dosiahnuť do roku 2030 mieru recyklácie na úrovni 60 %).

Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú KUKA nádoby alebo veľkoobjemové kontajnery (VOK). V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch. Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia alebo kontajnery. V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci by bolo vhodné vybudovať zberný dvor a malú kompostáreň (tzv. obecné kompostovisko).

Environmentálne záťaž

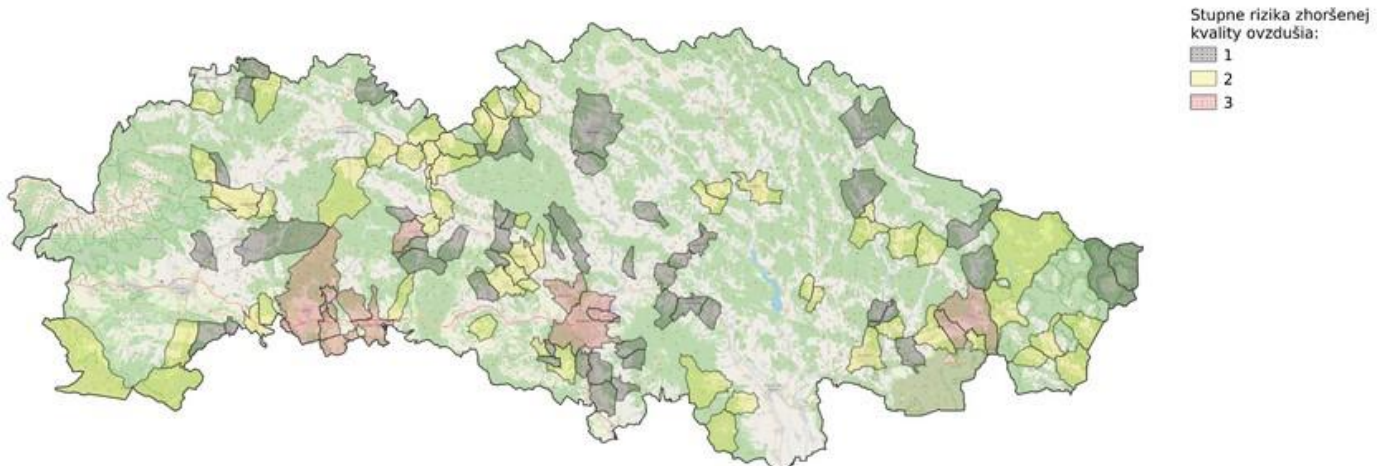
Podľa Informačného systému environmentálnych záťaž, vedeného Ministerstvom životného prostredia SR, nie sú na území obce Slovenská Ves evidované žiadne environmentálne záťaž.

Kvalita ovzdušia

Obec Slovenská Ves nie je ohrozená zhoršenou kvalitou ovzdušia. Obci bola totižto na základe Metódy integrovaného posúdenia obcí vzhľadom na riziko nepriaznivej kvality ovzdušia pre rok 2023 priradená hodnota 0 – čo znamená, že Slovenská Ves nepatrí medzi rizikové obce / mestá (ktoré by boli ohrozené zhoršenou kvalitou ovzdušia).

Obrázok 1: Rizikové obce v Prešovskom kraji, určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2023

Poz.1: s výškou rizikového stupňa stúpa závažnosť ohrozenia zhoršenou kvalitou ovzdušia. Ak je samospráva priradená hodnota 0, znamená to, že nepatrí medzi rizikové obce / mestá (ktoré by boli ohrozené zhoršenou kvalitou ovzdušia)

Poz. 2: na obrázku sú zobrazené len rizikové obce, tzn. obce, ktorým bola priradená hodnota 1 až 3. Najvyššiemu riziku ohrozenia znečistením ovzdušia zodpovedá stupeň 3.

Poz. 3: Metodika zahŕňa mieru vykurovania domácností tuhým palivom, vplyv zhoršených rozptylových podmienok z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska, výsledky chemicko-transportného modelu CMAQ, interpolačného modelu RIO a výsledky modelovania s vysokým rozlíšením modelom CALPUFF na vybraných doménach s predpokladom zhoršenej kvality ovzdušia.

Zdroj: www.shmu.sk, Správa o kvalite ovzdušia v SR 2022

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Slovenská Ves za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 20 (z 1 866 v roku 2014 na 1 846 v roku 2023).

Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1866	1857	1871	1867	1863	1875	1887	1883	1852	1846
Živonarodení	16	18	21	21	18	29	26	25	22	19
Zomrelí	9	4	15	11	19	12	9	15	12	20
Bilancia prirodzeného pohybu	7	14	6	10	-1	17	17	10	10	-1
Pristáhovaní	25	11	33	16	17	24	15	12	11	31
Vystáhovaní	24	34	25	30	20	29	20	18	52	36
Migračné saldo	1	-23	8	-14	-3	-5	-5	-6	-41	-5

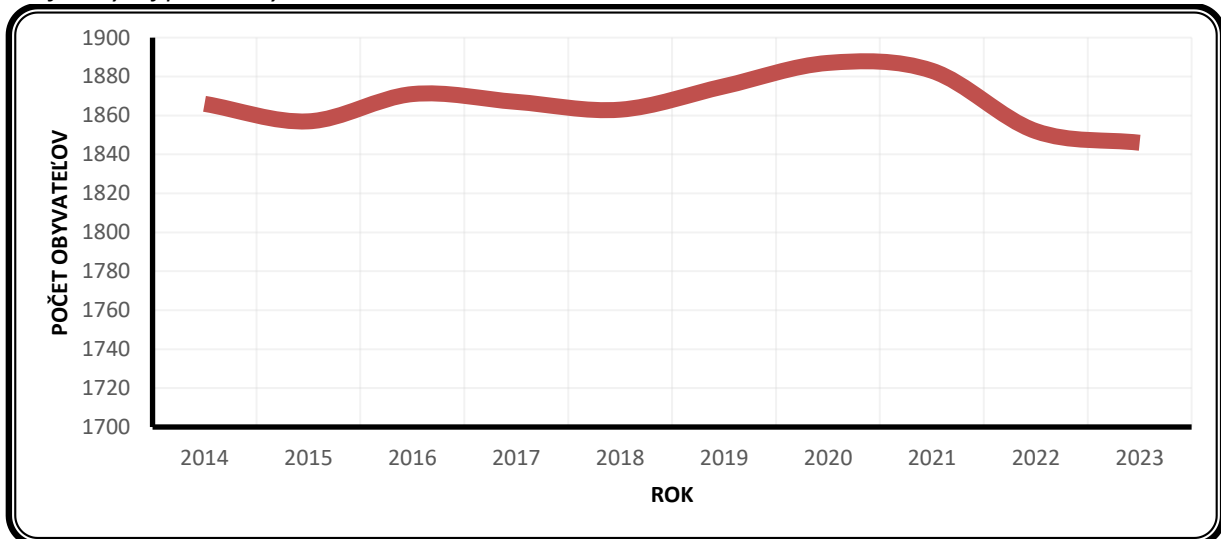

Bilancia celkového pohybu	8	-9	14	-4	-4	12	12	4	-31	-6
Hr.m. živorodenosti (‰)	8,6	9,7	11,2	11,2	9,7	15,5	13,8	13,3	11,9	10,3
Hr.m. úmrtnosti (‰)	4,8	2,2	8,0	5,9	10,2	6,4	4,8	8,0	6,5	10,8
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	3,8	7,5	3,2	5,4	-0,5	9,1	9,0	5,3	5,4	-0,5
Hr.m. imigrácie (‰)	13,4	5,9	17,6	8,6	9,1	12,8	7,9	6,4	5,9	16,8
Hr.m. emigrácie (‰)	12,9	18,3	13,4	16,1	10,7	15,5	10,6	9,6	28,1	19,5
Hr.m. migračného salda (‰)	0,5	-12,4	4,3	-7,5	-1,6	-2,7	-2,6	-3,2	-22,1	-2,7
Hr.m. celkového prírastku (‰)	4,3	-4,8	7,5	-2,1	-2,1	6,4	6,4	2,1	-16,7	-3,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov obce stagnuje. V podstate možno konštatovať, že v ostatných 10 rokoch len osciluje cca okolo úrovne 1 860.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Slovenská Ves

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 9-16 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 16-29. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Slovenskej Vsi 11,5 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje pomerne priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Kežmarok sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 14,5 ‰, v Prešovskom kraji 11,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 9,0 ‰.

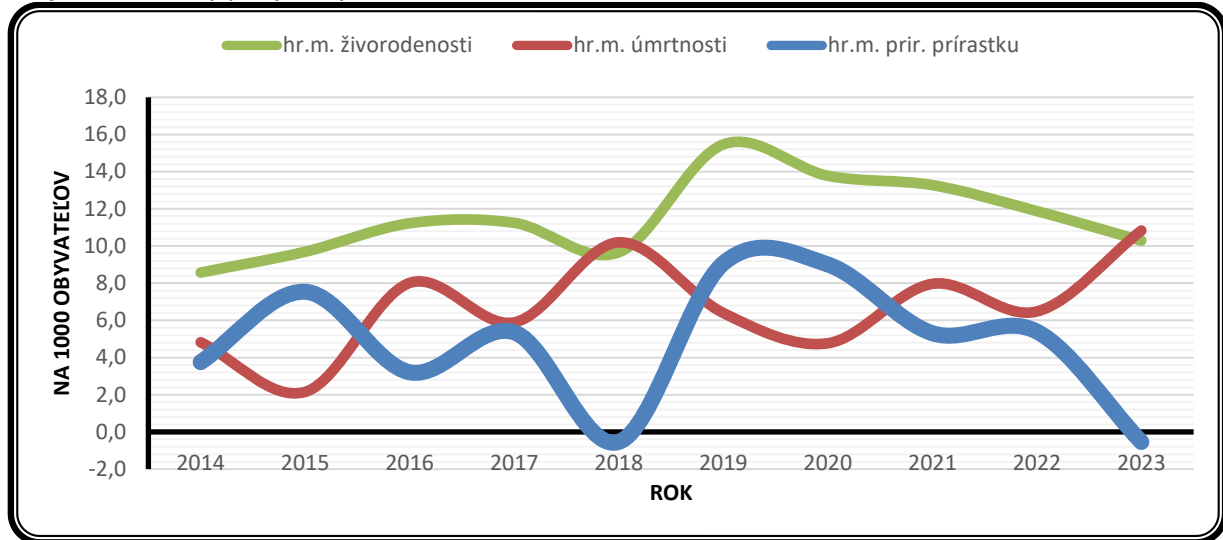
Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2015 (4 osoby), najviac v roku 2023 (20 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 2,2 po 10,8 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Slovenskej Vsi len 6,8 ‰. V obci teda môžeme pozorovať nižšiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 10,0 ‰), Prešovský kraj (8,5 ‰) i okres Kežmarok (cca 7,5 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancií prirodzeného pohybu obyvateľstva Slovenskej Vsi. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne zisková (8x), negatívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 2x. Hrubá miera

prirodeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -0,5 ‰ po 9,1 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov veľmi priaznivá. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k výraznému prírastku obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

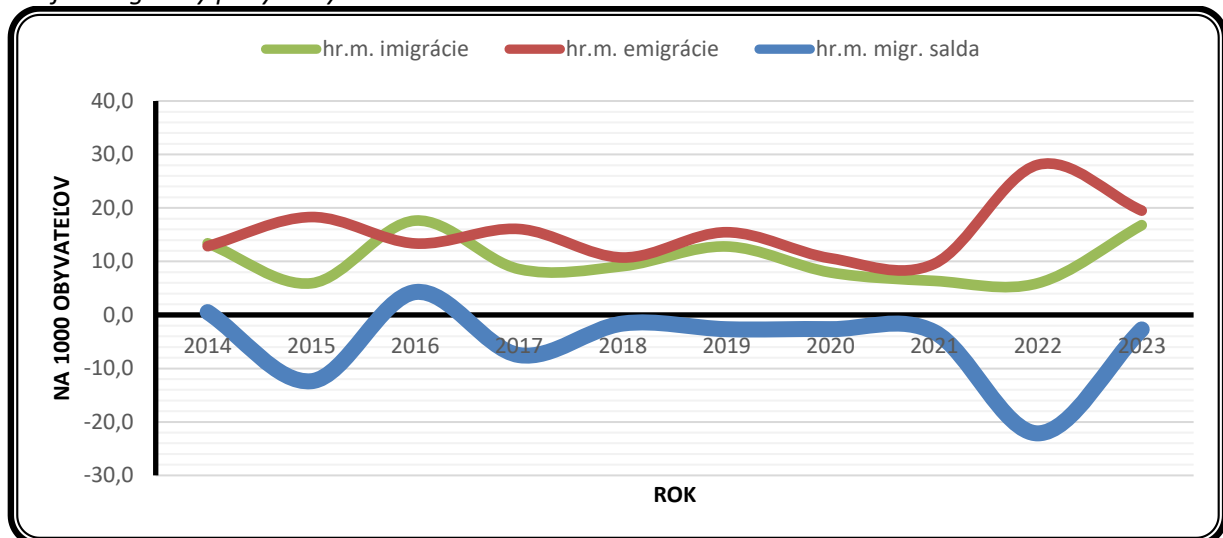

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci veľmi pozitívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu je na tom presne opačne. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 10,5 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 19,5 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala oveľa vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 15,5 ‰ (v priemere 28,8 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -41 osôb v roku 2022 po +8 osôb v roku 2016. Kladné migračné saldo obec zaznamenala len 2x, až 8x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda, pričom z aspektu migrácie v nej prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

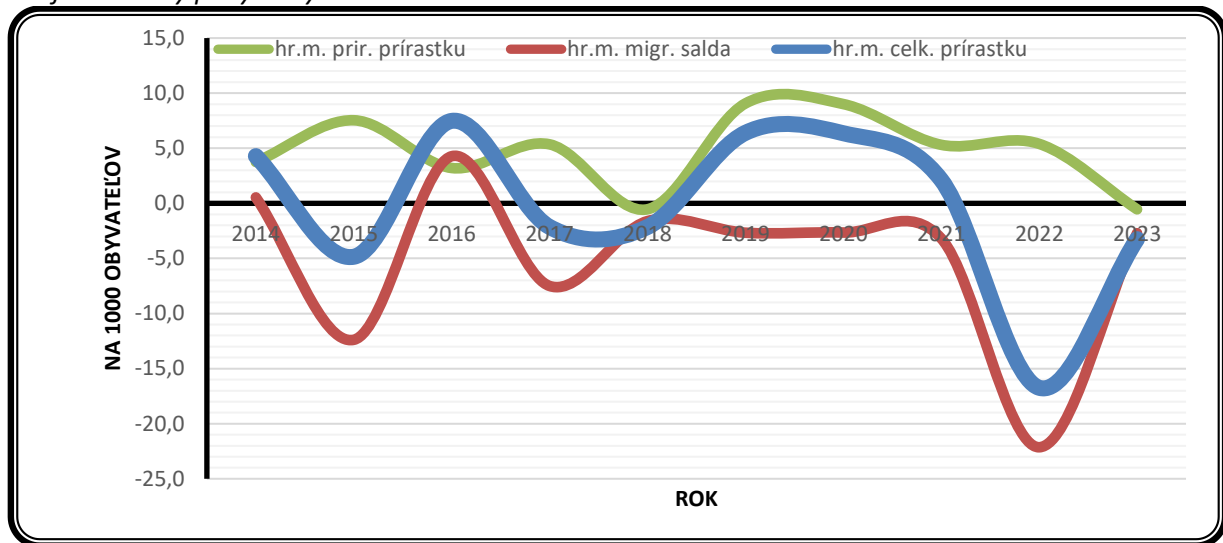
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia kladné hodnoty (viac ľudí sa v týchto rokoch narodilo ako zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine rástol. Naproti tomu, hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty, znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce v danom roku vysťahovalo ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je takmer vyrovnaná bilancia celkového pohybu obyvateľstva obce Slovenská Ves za ostatných 10 rokov (v skutočnosti je mierne záporná). Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť skôr negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska nerastie, ale v podstate len osciluje okolo určitej úrovne).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

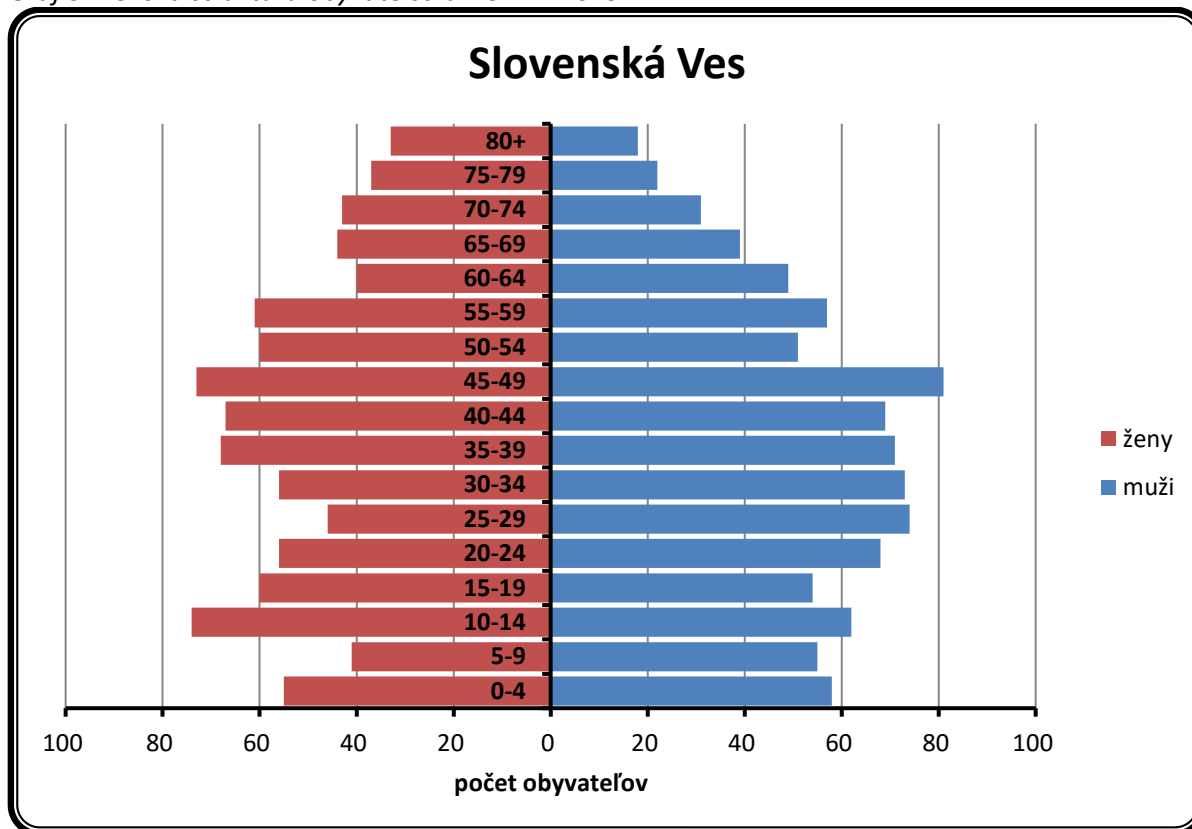
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Slovenskej Vsi ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 345 k 585 k 31.12.2023). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Slovenskej Vsi majú vekové skupiny (podľa poradia) 45-49 ročných (154 obyvateľov), 35-39 ročných (139) a 10-14 spolu so 40-44 ročnými (zhodne po 136 obyvateľov). K 31.12.2023 tu spomedzi 1 846 obyvateľov žilo 345 detí do 14 rokov a 267 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 1 846 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 932 mužov a 914 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce rýchlo starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 35,28 na 38,62 rokov. V porovnaní s priemerom Slovenskej republiky žije v obci trochu mladšie obyvateľstvo, to však starne rýchlejšim tempom ako je priemer SR.

Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slovenská Ves	35,28	35,97	36,17	36,67	36,91	37,12	37,51	37,77	38,40	38,62
Slovenská republika	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62	41,91

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 66,8 %.

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2023	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Slovenská Ves	1 846	345	1 234	267	18,7	66,8	14,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Slovenskej Vsi bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 96,2 % obyvateľov (1 808 z 1 879 osôb). Vyššie zastúpenie mala aj rómska národnosť (38 obyvateľov; 2,0 %).

Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	1 808	96,2
rómska	38	2,0
česká	6	0,3
ukrajinská	4	0,2
poľská	2	0,1
nezistená	21	1,1
SPOLU	1 879	100,0

Zdroj: SODB 2021

Údaje o národnostnej štruktúre obyvateľstva, získané z SODB 2021, sú však výrazne skreslené. Obyvatelia rómskej národnosti majú totižto tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej národnosti (ale aj iným). Reálnejší obraz o celkovom počte Rómov v obci poskytujú údaje z Atlasov rómskych komunit (ARK) 2004, 2013 a 2019.

V obci sa počet aj podiel Rómov mierne zvýšil. Kým v roku 2004 žilo v Slovenskej Vsi 242 obyvateľov rómskej národnosti, ktorí predstavovali 13,5 %-ný podiel na celkovom počte obyvateľov, v roku 2019 to bolo 287 osôb s 15,6 % podielom (pričom v roku 2013 to bolo dokonca 327 osôb). Národnostné zloženie obyvateľstva obce sa však mení len pomaly. Možno konštatovať, že kým počet obyvateľov nerómskeho pôvodu stagnuje, počet Rómov sa za 15 rokov (v období 2004-2019) zvýšil o 18 %.

Tabuľka 7: Rómske obyvateľstvo v obci Slovenská Ves podľa rôznych zdrojov

	Celkový počet obyvateľov obce podľa ARK	Počet obyvateľov „nerómskeho“ pôvodu	Počet Rómov	Podiel Rómov (%)
ARK 2004	1 793	1 551	242	13,5
ARK 2013	1 846	1 519	327	17,7
ARK 2019	1 843	1 556	287	15,6

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ARK 2004, 2013 a 2019

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie s 82,9 % obyvateľov (1 557 z 1 879 obyvateľov), vyššie zastúpenie mala aj Evanjelická cirkev augsburského vyznania (8,5 %; 159 obyvateľov). K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 5,0 % obyvateľov obce (94 osôb) a u 1,8 % obyvateľov (34 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	94	5,0
Rímskokatolícka cirkev	1 557	82,9
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	159	8,5
Gréckokatolícka cirkev	15	0,8
Pravoslávna cirkev	5	0,3
Kresťanské zbory	1	0,1
Cirkev bratská	1	0,1
Cirkev adventistov siedmeho dňa	3	0,2
Bahájske spoločenstvo	1	0,1
budhizmus	1	0,1
ad hoc hnutia	7	0,4
iné	1	0,1
nezistené	34	1,8
SPOLU	1 879	100,0

Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) 23 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 25 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 27 % obyvateľov Slovenskej Vsi. Vysokoškolské vzdelanie v roku 2021 malo 10 % obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Slovenská Ves za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 81 až 211. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 8,6 % (2023) po 22,5 % (2014). Pre porovnanie, k 31.12.2023 bola miera nezamestnanosti v Prešovskom kraji na úrovni 10,4 % a v Slovenskej republike 6,1 %.

Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku² na celkovom počte obyvateľov v produktívnom veku bol k 31.12.2023 v okrese Kežmarok na úrovni 11,8 %, v Prešovskom kraji 7,7 % a v Slovenskej republike 4,7 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Kežmarok susedí, bol tento podiel nasledovný: Poprad 4,6 %, Levoča 7,1 %, Sabinov 9,9 % a Stará Ľubovňa 5,8 %.

Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet UoZ	211	180	162	103	103	121	110	85	88	81
Miera nezamestnanosti* (%)	22,5	19,2	17,3	11,0	11,0	12,9	11,7	9,1	9,4	8,6

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Zdroj: SODB 2021, UPSVaR, vlastné spracovanie

² Od roku 2023 už UPSVaR nezverejňuje za okresy SR ukazovateľ „miera nezamestnanosti“ (ktorý sa vypočíta na základe počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v okrese), ale iný ukazovateľ – „Podiel UoZ v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku“ v danom okrese (ako sám názov napovedá – ukazovateľ sa vypočíta na základe počtu obyvateľov v produktívnom veku; udáva sa taktiež v %). Tento „nový“ ukazovateľ býva oproti miere nezamestnanosti spravidla o cca 1 až 3 p.b. nižší (v závislosti od územnej jednotky).

Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

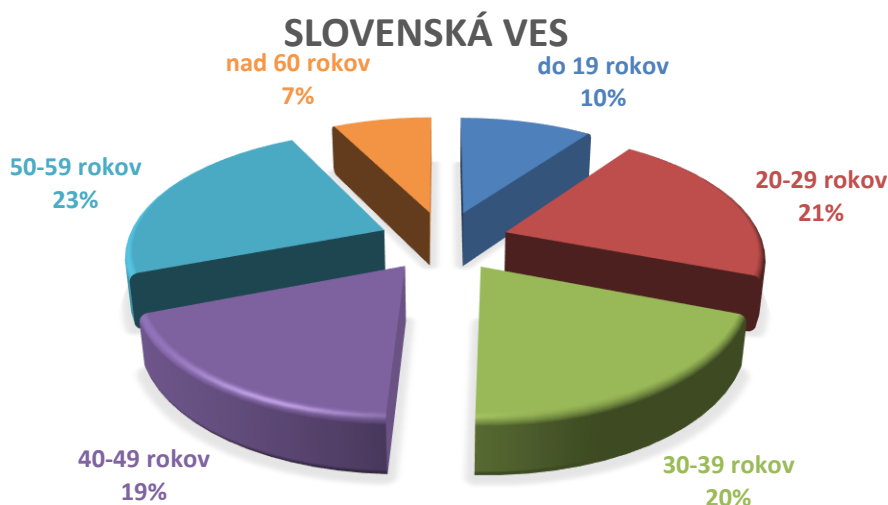
Na konci roku 2023 bolo v obci Slovenská Ves prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 81 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 40 mužov a 41 žien. Ako ukazuje nasledujúca tabuľka a graf, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva. Neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná (samozrejme, do tohto porovnania neberieme do úvahy vekovú skupinu do 19 rokov, keďže sa reálne jedná spravidla len o 2 ročníky – 18 a 19 ročných UoZ a rovnako ani vekovú skupinu nad 60 rokov, keďže pri tejto sa reálne jedná len o 3 ročníky – 60, 61 a 62 ročných UoZ).

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
8	9,9	17	21,0	16	19,8	15	18,5	19	23,5	6	7,4	81	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Slovenskej Vsi veľmi negatívnou skutočnosť, že z 81 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2023 bolo až 42 % UoZ (34 osôb) takých, ktorí majú najvyššie ukončené vzdelanie základnú školu alebo nižšie stredné odborné vzdelanie (bez výučného listu).

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2023 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 18 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 41 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Slovenskej Vsi bol k 31.12.2023 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) 47 %, pričom až 33 % (27 UoZ) z celkového počtu UoZ bolo nezamestnaných viac ako 2 roky.

Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v tejto štruktúre rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri tejto štruktúre sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa klasifikácie zamestnaní majú v Slovenskej Vsi osoby, ktoré bezprostredne pred zaradením do evidencie boli bez zamestnania (54 z 81 UoZ; 66,7 %). To sú tie osoby, ktoré doposiaľ ešte nikdy nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si od ukončenia školy doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (17 UoZ z 81; 21,0 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, zber a triedenie odpadov a pod.).

Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)

Trieda ISCO-08	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	1	1,2
3 - Technici a odborní pracovníci	3	3,7
4 - Administratívni pracovníci	2	2,5
5 - Pracovníci v službách a obchode	1	1,2
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	2	2,5
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	1	1,2
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	17	21,0

N/A - neurčené	0	0,0
Bezprostredne pred evidenciou bez zamestnania	54	66,7
Spolu	81	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Slovenskej Vsi je pomerne dobrá. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 457 domov, v ktorých bolo 482 bytov. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (433 domov; 94,8 %). V obci sa nachádzajú aj 2 bytové domy. Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 397 domov (86,9 %), žiadnu vodovodnú prípojku nemalo 27 domov (5,9 %). Pripojenie na verejnú kanalizačnú sieť malo 264 domov (57,8 %), pričom 31 domov (6,8 %) bolo úplne bez kanalizácie (tzn. ani verejná kanalizácia, septik, žumpa, ani domová čistička).

V obci sa nachádzajú najmä veľmi veľké byty (s 5 a viac obytnými miestnosťami). Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu, pomerne výraznú výstavbu však možno v obci pozorovať aj v ostatných rokoch.

Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	433	94,8
bytový dom	2	0,4
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	0	0,0
neskolaudovaný rodinný dom	12	2,6
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	6	1,3
ostatné	3	0,7
nezistený	1	0,2
SPOLU	457	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	397	27	2	1	27	3	457
Podiel (%)	86,9	5,9	0,4	0,2	5,9	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	146	264	13	31	3	457
Podiel (%)	32,0	57,8	2,8	6,8	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	11	41	128	71	228	3	482
Podiel (%)	2,3	8,5	26,6	14,7	47,3	0,6	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919- 1945	1946- 1960	1961- 1980	1981- 2000	2001- 2010	2011- 2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	31	60	76	173	62	19	12	21	3	457
Podiel (%)	6,8	13,1	16,6	37,9	13,6	4,2	2,6	4,6	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Územný plán obce počíta do budúca s rozvojom bývania tak v rámci existujúcej zástavby (napr. zahusťovaním zástavby – na záhradách rodinných domov, príp. zbúraním starého domu a výstavbou nového), ako aj postupným rozširovaním existujúcej zástavby (napr. predĺžením existujúcich ulíc alebo aj v nových lokalitách obce, nadväzujúcich na existujúcu zástavbu).

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. napr. aj poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastníckej štruktúry pozemkov v katastri obce. V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Slovenská Ves už bola významne zjednodušená, nakoľko v obci bol vykonaný komplexný projekt pozemkových úprav (všetky parcely sú tak už zapísané v registri „C“; odstránené bolo obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.).

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Slovenskej Vsi nevýhodná. Najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, sa totižto nachádza (výjazd na diaľnicu) až cca 28 km od obce, pri Poprade. Podobne je to s napojením na hlavnú železničnú tepnu Slovenska – tá je dostupná taktiež až v Poprade. Cestná vzdialenosť medzi Slovenskou Vsou a Popradom síce nie je až taká výrazná, horšie je to však s časovou vzdialenosťou – kvôli nedostatočnej kapacite cesty I/66, ktorá vedie (o.i.) zo Spišskej Belej do Popradu, trvá jazda autom v tomto úseku aj viac ako 30 minút (v závislosti od hustoty dopravy).

Samotná obec Slovenská Ves leží na 4,0 kilometri cesty II. triedy č. 542 (táto cesta prebieha severojužným smerom v dĺžke 29 km, spája Spišskú Starú Ves so Spišskou Belou a napája sa na cestu prvej triedy I/67, ktorá cez Plešivec, Rožňavu, Poprad a Ždiar spája Maďarsko s Poľskom.). Obcou vedú taktiež dve cesty III. triedy. Cesta č. 3077 vedie cez Výbornú a Lendak a spája Slovenskú Ves s cestou I/67 v Tatranskej Kotline. Druhá cesta III. triedy – cesta č. 3105 spája Slovenskú Ves s Bušovcami (kde sa napája na cestu I/77), táto je však uzavretá a neudržiavaná. Práve táto spojnica Slovenskej Vsi s Bušovcami sa však javí ako strategická, keďže na ceste I. triedy medzi Spišskou Belou a Bušovcami sa nachádza kritický úsek, ktorý je pri výdatných zrážkach často zaplavený a odstavená je tak celá tranzitná doprava medzi mestami Stará Ľubovňa a Spišská Belá (s pokračovaním na Kežmarok a Poprad). Odstavenie premávky sa dá vyriešiť napríklad zrekonštruovaním spomínanej cesty III. triedy medzi Bušovcami a Slovenskou Vsou, čím by sa zabezpečila obchádzka kritického povodňového úseku a doprava smerom od Starej Ľubovne by sa tak dostala cez Bušovce a Slovenskú Ves do Spišskej Belej (a ďalej).

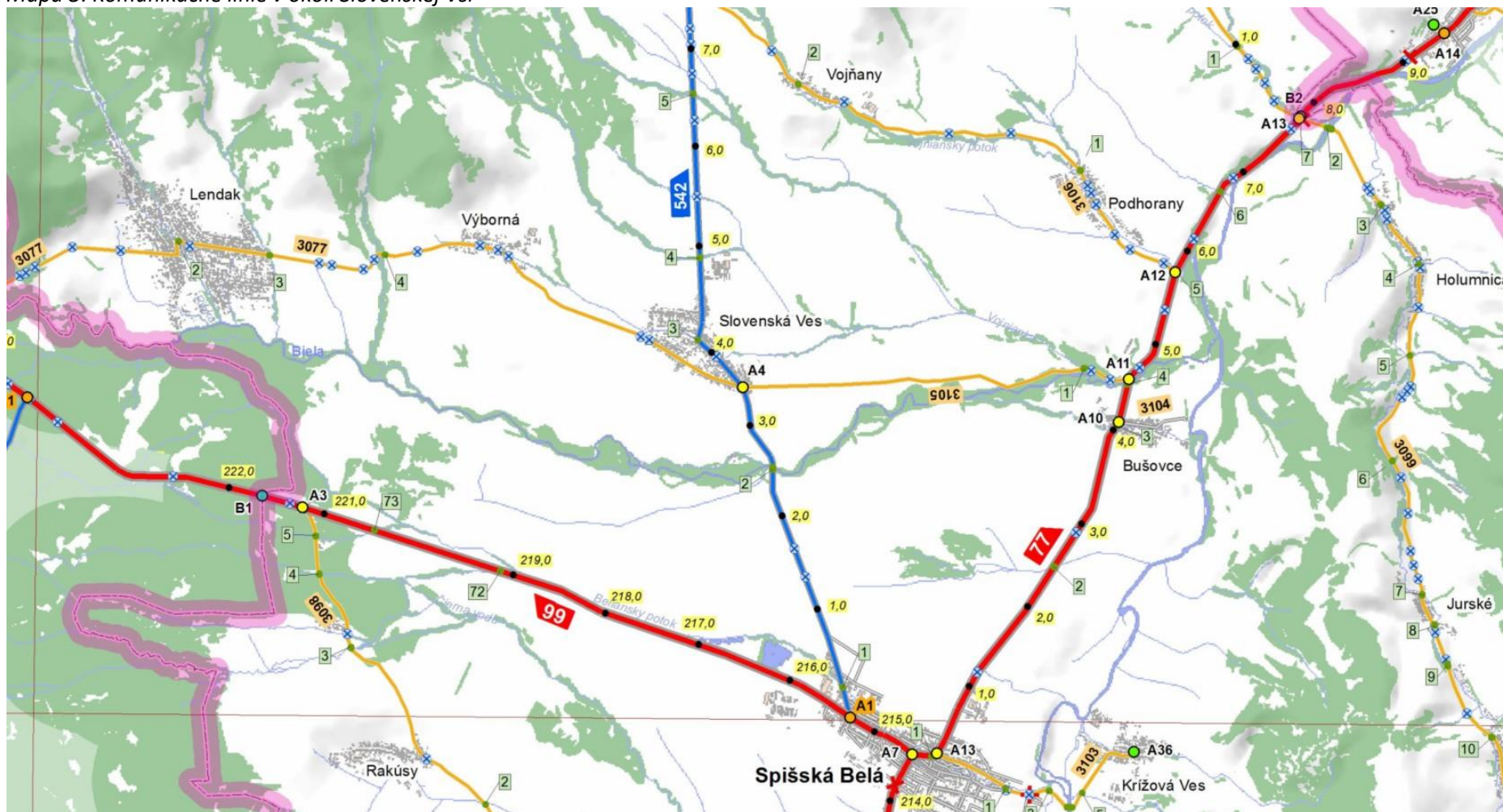
Najbližšie napojenie Slovenskej Vsi na cestu I. triedy predstavuje dopravný uzol v Spišskej Belej, ktorou okrem spomínanej cesty I/67 prechádza aj cesta prvej triedy I/77, vedúca cez Poprad, Kežmarok, Starú Ľubovňu, Bardejov a Svidník smerom na Rzeszow v Poľsku. Najbližší dopravný uzol v Poľsku sa nachádza v meste Nowy Targ. Z aspektu pripojenia na cesty I. triedy je teda poloha Slovenskej Vsi veľmi výhodná. Najdôležitejším dopravným uzlom pre obec Slovenská Ves je mesto Poprad, na území ktorého sa nachádzajú zastávky medzinárodnej autobusovej i železničnej prepravy ako i medzinárodné letisko a okolo ktorého tiež prechádza najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska - diaľnica D1. Ďalšími významnými dopravnými uzlami v širšom okolí sú mestá Košice a Krakow. Linky autobusovej dopravy zabezpečujú pre obyvateľov obce spojenie s okolitými obcami a mestami.

Miestne komunikácie v Slovenskej Vsi majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita niektorých miestnych ciest v obci je na dobrej úrovni, niektoré úseky si však vyžadujú rekonštrukciu. Dobudovať bude zároveň potrebné niektoré úseky miestnych komunikácií v nových lokalitách IBV, kde dochádza k výstavbe nových rodinných domov.

Z hľadiska postupného prechodu Európskej únie na zelenú ekonomiku a v rámci znižovania produkcie CO₂ je pozitívnou skutočnosť, že v centrálnej časti obce sa na budove hasičskej zbrojnice a pošty nachádza elektrická nabíjacia stanica pre elektromobily.

Mapa 3: Komunikačné línie v okolí Slovenskej Vsi

Zdroj: www.cdb.sk

Statická, pešia a cyklistická doprava

Parkoviská pre osobné automobily sa nachádzajú v centrálnej časti obce pri obecnom úrade a pri budove pošty. Počet parkovacích miest je momentálne na týchto parkoviskách dostačujúci. Zvýšená hustota parkujúcich áut je len pri rímskokatolíckom kostole v čase konania bohoslužieb a pri cintoríne v deň Pamiatky zosnulých a v okolitých dňoch. Do budúcnosti je preto, taktiež v nadväznosti na všeobecný trend rozvoja automobilovej dopravy a zvyšovania počtu áut v domácnostiach, vhodné počítať s výstavbou nových odstavných plôch pre vozidlá v spomínaných lokalitách.

Chodníky popri hlavných cestách (cesta č. II/542 Sp. Stará Ves – Sp. Belá a cesta III/3077 v smere na Lendak) sú v súčasnosti z väčšej časti vybudované. Dobudovať však ostáva úsek v severnej časti obce, od cintorína pozdĺž komunikačnej osi (cesty II. triedy č. 542) v smere na Spišskú Maguru a tiež úsek na výjazde z obce v smere na Výbornú. Ďalšie chodníky sú vybudované v Badániho parku, v parku v centrálnej časti obce pri evanjelickom kostole a popri miestnej komunikácii na „Novej“ ulici. Výraznou bariérou z hľadiska výstavby nových chodníkov pozdĺž komunikácií v intraviláne obce sú morfológické a územno-technické charakteristiky príslušného územia, keďže tesne na vozovku nadväzujú rodinné domy s pozemkami súkromných osôb. V strednodobom horizonte je vhodné uvažovať s rozvojom plôch určených pre chodcov v miestach, kde to lokálne podmienky dovoľujú.

Samostatné cyklistické chodníky (určené na cestnú cyklistiku; také, ktoré by boli stavebne oddelené od cestných komunikácií) sa v obci aktuálne nenachádzajú. V obci však existuje potenciál ich výstavby. Stavebné povolenie je vydané pre výstavbu cyklistického chodníka, ktorý sa napojí na existujúci cyklochodník v Spišskej Belej a viesť bude ďalej východným smerom na Podolíneec (stavebné povolenie je však vydané len na I. etapu výstavby – od cyklistického chodníka v Sp. Belej po intravilán Slovenskej Vsi). Tento cyklistický chodník bude súčasťou cyklistického chodníka Spišská Belá – Podolíneec – Vyšné Ružbachy a v širšom (regionálnom a cezhraničnom) kontexte súčasťou postupne budovanej cyklistickej magistrály okolo Tatier.

Železničná a letecká doprava

Slovenská Ves nemá priame železničné spojenie, najbližšia železničná stanica sa nachádza v neďalekej Spišskej Belej (5 km). Táto železničná stanica však má len regionálny význam, najbližšia železnica celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádza vo vyššie spomínanom Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ však lieta len málo pravidelných liniek a kde sa uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Ďalšie letisko sa nachádza v Košiciach, to ponúka širšie možnosti spojenia s Európou ako Poprad. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy.

Technická infraštruktúra

Obec má technickú infraštruktúru vybudovanú na pomerne dobrej úrovni. Vybudovaný je verejný vodovod, kanalizácia aj ČOV. Tieto siete však nie sú dostupné úplne v celej obci – chýbajú v nových lokalitách IBV (pričom kanalizáciu je potrebné dobudovať aj v cca 1/3 „starej“ časti obce). Z hľadiska ďalšieho rozvoja obce je preto potrebné príslušnú infraštruktúru dobudovať v celej obci. Navyše, existujúca ČOV má zastarané technologické vybavenie, ktoré je potrebné modernizovať.

Obec je plynofikovaná, všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Slovenskej Vsi funguje verejné osvetlenie, ktoré bolo z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) zrekonštruované a zavedené bolo LED osvetlenie. Obecný rozhlas je funkčný, dostupný je mobilný signál aj internetové pripojenie.

Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	áno*
ČOV	áno
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

* nie je však vybudovaná v celej obci

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Slovenskej Vsi musia za primárnu zdravotnú starostlivosť dochádzať len čiastočne. Priamo v obci sa totižto nachádza ambulancia všeobecného lekára pre dospelých a ambulancia zubného lekára. Ďalšie ambulancie primárnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce Slovenská Ves, v rámci ktorých sa zriaďujú zdravotné obvody (ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast a gynekologická ambulancia), sa nachádzajú v Spišskej Belej. Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v okolitých mestách (najmä Kežmarok, Poprad a Vysoké Tatry).

V Slovenskej Vsi je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor obce (DHZ-O) a funguje tu aj občianske združenie dobrovoľných hasičov (DHZ). Na svoju činnosť majú k dispozícii hasičskú stanicu. Tento zbor v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. Je aktívny, pravidelne sa zapája do rôznych hasičských súťaží (aj s mládežou) a zúčastňuje sa taktiež kultúrno-spoločenského života v obci.

Spomedzi základných služieb sú v obci k dispozícii predajne rozličného tovaru, pohostinské služby a tiež pošta. Nenachádza sa tu bankomat. Najbližšie pobočky banky a zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Kežmarku. Okrem vyššie spomenutých základných služieb sú priamo v obci obyvateľom dostupné viaceré ďalšie služby – napr. služba autoopravovne.

Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)

Všeobecný lekár pre dospelých	áno	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Všeobecný lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	áno	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) zabezpečuje obec Slovenská Ves svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- **terénna sociálna práca:** jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. Obec Slovenská Ves sa pravidelne zapája do projektov TSP.

V obci nepôsobia žiadni iní verejní ani neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Slovenskej Vsi sa nachádza Základná škola s materskou školou, ktorej zriaďovateľom je obec. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie, v šk. roku 2023/2024 ju navštevovalo 57 detí. Základnú školu v školskom roku 2023/2024 navštevovalo 452 žiakov. Popri ZŠ je zriadený (ako organizačná zložka ZŠ) aj školský klub detí, v ktorom majú žiaci školy možnosť absolvovať v popoludňajších hodinách rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity. Kapacita MŠ aj ZŠ je dostačujúca. Na výučbu telesnej výchovy majú žiaci školy k dispozícii telocvičňu.

Okrem MŠ a ZŠ je priamo v Slovenskej Vsi dostupná aj Základná umelecká škola. Ide o elokované pracovisko ZUŠ Ladislava Mednyánszkeho, ktoré sa nachádza v budove základnej školy. Zriaďovateľom tejto ZUŠ je mesto Spišská Belá. V minulosti v Slovenskej Vsi pôsobilo aj súkromné CVČ, to už v súčasnosti v obci nepôsobí. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z obce navštevovať, sa nachádzajú v Kežmarku. Ďalšie stredné školy sa nachádzajú v okolitých mestách Poprad, Vysoké Tatry, Stará Ľubovňa a Spišská Stará Ves.

Kultúrny život v obci nie je bohatý, počas roka sa tu koná len málo kultúrno-spoločenských podujatí. Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom, ktorý sa nachádza v centrálnej časti obce (je stavebnou súčasťou obecného úradu). Tento kultúrny dom je k dispozícii na organizáciu rôznych spoločenských podujatí (svadby, plesy, zábavy, diskotéky, kary, schôdze, voľby, divadelné predstavenia a pod.). Zrekonštruovaná bola kuchyňa kultúrneho domu. Celá spoločná budova obecného úradu a kultúrneho domu si z dôvodu zvýšenia energetickej efektívnosti vyžaduje rekonštrukciu. Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená aj obecná knižnica.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov má obec vybudované dve športové zariadenia, nachádzajúce sa vedľa seba. V areáli Základnej školy s materskou školou je vybudovaný plošne pomerne rozsiahly športový areál s futbalovým a multifunkčným ihriskom, antukovou športovou dráhou a detskými preliezkami. Bezprostredne na tento športový areál nadväzuje štadión s futbalovým ihriskom, vybudovanými sociálnymi zariadeniami a tribúnou pre divákov. Na tomto futbalovom ihrisku hrávajú svoje zápasy futbalové družstvá ŠK 06 Slovenská Ves. V súčasnosti (sezóna 2023/2024) hrá mužstvo dospelých vo futbalovej súťaži 7. lige a družstvo žiakov (U 15) hrá v 4. lige. Obe tieto futbalové súťaže sú riadené Podtatranským futbalovým zväzom so sídlom v Poprade, ktorý zastrešuje futbalové súťaže v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča.

V obci funguje aj stolnotenisový oddiel TJ STO Slovenská Ves, ktorý má dlhú a bohatú tradíciu. V rámci tohto stolnotenisového oddielu pôsobí viacero súťažných tímov. Okrem tímov dospelých fungujú v oddiele aj starší a mladší žiaci. V sezóne 2023/2024 sa súťaží najmladších žiakov zúčastňoval ďalší oddiel z obce – STO Mladý pingpongista Slovenská Ves.

V Slovenskej Vsi sa nachádzajú aj dve detské ihriská: jedno je zriadené pri materskej škole (to slúži najmä pre potreby MŠ). Pre potreby verejnosti je ďalšie detské ihrisko vybudované v centrálnej časti obce, za obecným úradom.

Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Obecná knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklórny súbor	nie	Športový klub	áno

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Slovenskej Vsi má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádzajú dva kostoly. V jej centrálnej časti pri obecnom úrade sa nachádza evanjelický kostol, postavený v pseudogotickom slohu. Tento kostol dali postaviť príslušníci evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v rokoch 1906 – 1908, ktorí do tohto času na svoje náboženské obrady využívali modlitebňu, zriadenú v obci Slovenská Ves. Približne 300 m severozápadne od evanjelického kostola

sa nachádza rímskokatolícky kostol Očisťovania Panny Márie z druhej polovice 14. storočia. V interiéri tohto kostola je vzácna neskorogotická socha Madony z roku 1510, pochádzajúca z dielne Majstra Pavla z Levoče (Chalupecký a kol. 2013). Tento kostol je zapísaný v zozname Národných kultúrnych pamiatok.

V obci sa nachádzajú dva kresťanské cintoríny (starý a nový), oba lokalizované vedľa seba v severnej časti zastavaného územia obce. Zosnulí sa pochovávajú na novom cintoríne. Na pamiatku obetiam moru, ktoré v obci zomreli počas viacerých morových epidémií v 18. a 19. storočí, bol na miestnom cintoríne postavený malý pomník. Obete morových epidémií boli pochovávané v lokalite Cholerník (Kolerník), ktorá sa nachádza severne od intravilánu obce, pri poľnej ceste spájajúcej Slovenskú Ves a Vojňany (Slivinský, Slivinská 2013).

Okrem týchto dvoch kresťanských cintorínov sa severozápadne od intravilánu obce nachádza aj židovský cintorín, ktorý bol v minulých rokoch zrekonštruovaný. V jeho blízkosti sa nachádza aj drevený altánok, nesúci mená rodákov, padlých v 1. a 2. svetovej vojne. Súčasťou pietneho miesta sú aj dve originálne lavičky, z ktorých je každá iná, venovaná konkrétnej židovskej rodine, ktorá bola obeťou holokaustu (Slivinský, Slivinská 2013).

Dom smútku zatiaľ v obci vybudovaný nie je. Aktuálne (rok 2024) však prebieha jeho výstavba v priestoroch starého cintorína, ktorá by mala byť ukončená v roku 2025.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Slovenská Ves
Pracovisko Finančnej správy	Kežmarok
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Spišská Belá
Okresný súd	Poprad, pracovisko Kežmarok
Okresný úrad	Kežmarok
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Belá

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

V intraviláne obce je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorého súčasťou je aktuálne 15 kamier. Tie monitorujú najmä budovy v majetku obce (a im príslušné priestory). Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania príp. porušení zákona by bolo vhodné existujúci kamerový systém v obci rozšíriť a osadiť ďalšie kamery na monitoring verejných priestranstiev, príp. aj potenciálne problémových úsekov z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod).

Slovenská Ves sa nachádza v severovýchodnej časti Popradskej kotliny, pričom časť chotára obce leží aj na južných svahoch Spišskej Magury. Makropolohová atraktivita obce Slovenská Ves, ležiacej na východnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiahnutie investícií do priemyselnej výroby alebo iných prevádzok s vyšším počtom pracovných miest veľmi nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Košíc a Prešova).

Na druhej strane, poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrom a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu (prítomnosť ktorej významne zvyšuje lokalizačný potenciál územia pre priemyselné investície) je pomerne výhodná. Najvýraznejším ekonomickým centrom v tatranskom regióne je mesto Poprad s viac ako 50 000 obyvateľmi, ktoré predstavuje pomerne rozvinutý priemyselný uzol s dominanciou strojárkeho priemyslu. Poprad je od Slovenskej Vsi vzdialený 28 km, pričom jazda autobusom verejnej dopravy trvá 46 min. Menšie ekonomické centrá predstavujú okresné mestá Kežmarok a Stará Ľubovňa, ktoré sú od obce vzdialené 12, resp. 32 km, pričom jazda autobusom trvá 17 min. v prípade Kežmarku, resp. približne 1 hod. v prípade Starej Ľubovne (v závislosti od dopravného spojenia). Obec leží v blízkosti ciest I. triedy, pričom hlavné komunikačné línie nadregionálneho významu (diaľnica, železničná trasa) sú od nej vzdialené 28 km.

Mezopolohová atraktivita obce v kontexte lokalizácie významných stredísk cestovného ruchu sa javí ako priemerná. Slovenská Ves síce leží v tesnej blízkosti prírodných i kultúrno-historických pamiatok cestovného ruchu (napr. TANAP, PIENAP, NP Slovenský raj, Vyšné Ružbachy, Strážky, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa...), avšak ponuka atrakcií cestovného ruchu priamo v obci je v porovnaní s okolím pomerne slabá a subjekty, ktoré by chceli v obci pre turistov poskytovať ubytovacie a stravovacie služby by vstupovali do ťažkého konkurenčného boja so subjektmi, lokalizovanými priamo vo vyššie uvedených lokalitách cestovného ruchu.

Vzhľadom na vyššie uvedené by asi nebolo namieste domnievať sa, že priamo obec Slovenská Ves má veľký potenciál pre prilákanie rôznych významných investícií (napr. do priemyselnej výroby, skladov, logistiky a pod.) s vyšším počtom nových pracovných miest. V blízkosti obce sa však nachádzajú viaceré väčšie aj menšie centrá zamestnanosti (najmä Kežmarok a Poprad, v menšej miere Vysoké Tatry a Spišská Belá), ktoré zabezpečujú pracovné príležitosti pre široké okolie a ktoré majú zároveň potenciál tvorby ďalších nových pracovných miest. Obyvateľstvo obce teda môže svoju zamestnanosť riešiť formou dennej dochádzky do zamestnania do okolitých miest.

---

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Spiša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

Pol'nohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V katastri obce sa nachádzajú veľké plochy poľnohospodárskej pôdy. V jej štruktúre prevláda orná pôda (628 ha) nad trvalými trávnyimi porastmi (387 ha). V poľnohospodárskej výrobe majú teda vzhľadom k rozsiahlym plochám ornej pôdy i TTP pomerne priaznivé podmienky tak rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba⁴.

Veľká časť obyvateľstva intenzívne hospodári na súkromných poliach, na ktorých v rámci samozásobovania pestuje najmä zemiaky, pšenicu a krmoviny. Na svojich hospodárskych dvoroch sa obyvatelia venujú chovu domácich zvierat.

V katastri obce hospodária dva veľké subjekty poľnohospodárskej výroby. Prvým subjektom je spoločnosť AT TATRY, s.r.o., ktorej sídlo je v Spišskej Belej. Táto spoločnosť, podnikajúca od roku 1996, sa v súčasnosti zameriava na rastlinnú aj živočíšnu výrobu. Okrem katastrálneho územia obce Slovenská Ves táto spoločnosť hospodári aj v katastrálnych územiach okolitých obcí Bušovce, Podhorany, Toporec, Holumnica, Vojňany, Jurské a miest Spišská Belá a Podolíne. Druhým subjektom je Poľnohospodárske družstvo TATRY v Spišskej Belej, ktoré pôsobí od roku 1973. Toto družstvo sa taktiež zameriava na rastlinnú aj živočíšnu výrobu.

Veľkú časť rozlohy katastrálneho územia obce (45 %; 1 011,1 ha) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Územie patrí do poľovného revíru Spišskej Magury s výskytom jelenej, srnčej a diviacej zveri. Obhospodaruje ho miestne poľovnícke združenie PZ Víťaz Slovenská Ves, ktoré vzniklo v roku 1995. Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri obce Slovenská Ves realizuje viacero pozemkových spoločenstiev.

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Slovenskej Vsi nachádza jedna priemyselná prevádzka – porez dreva (drevospracujúci priemysel). Žiadne ďalšie priemyselné prevádzky sa v obci nenachádzajú. Obyvateľstvo obce pracujúce v priemysle dochádza za prácou najmä do Kežmarku a Popradu, čiastočne aj do Spišskej Belej.

Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
627,8	0,0	0,0	17,7	0,0	387,1	1 032,5
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorja	ostatné plochy		Spolu	
1 011,1	22,1	73,4	103,4		1 210,0	
Celková výmera územia						2 242,5

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Slovenská Ves leží v tesnej blízkosti najatraktívnejších turistických regiónov v rámci Slovenska – Tatier, Pienin a Slovenského raja. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality.

Slovenská Ves má teda z hľadiska pritiažnutia turistov pomerne dobrú polohu neďaleko najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku – Tatranského národného parku, významne navštevovanej jedinečnej turistickej atrakcie európskeho významu – splavu na pltiach na rieke Dunajec

⁴ Toto konštatovanie sa však týka len dostupnej plochy na poľnohospodársku výrobu, neberieme tu do úvahy ďalšie dôležité faktory, ako sú napr. klimatické, orografické alebo pôdne pomery, prípadné nájomné vzťahy a pod.

ako aj samotného Pieninského národného parku a tiež neďaleko Národného parku Slovenský raj s mnohými zaujímavými turistickými trasami, prielomami a kaňonmi.

Okrem týchto troch národných parkov sa v blízkosti obce nachádzajú na Spiši aj mnohé kultúrnohistorické a umelecko-historické pamiatky. Umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú teda taktiež na výbornej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v blízkom okolí nachádza súbor kultúrnych pamiatok UNESCO pod názvom „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí centrum mesta Levoča s Chrámom svätého Jakuba, dielom Majstra Pavla z Levoče, Radnicou, Thurzovým domom a ďalšími historickými stavbami na levočskom námestí, ďalej Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a kostol sv. Ducha v Žehre. V Kežmarku sa nachádza ďalšia lokalita UNESCO - evanjelický drevený artikulárny kostol Najsvätejšej Trojice, patriaci do súboru Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka.

Okrem pamiatok UNESCO sa v blízkom okolí Slovenskej Vsi nachádzajú pamiatkové rezervácie v Kežmarku (hrad, mestské hradby, unikátne námestie, evanjelické lýceum a ďalšie stavby), Levoči (námestie), Spišskej Kapitule (komplex cirkevných budov), Spišskej Sobote (námestie), Osturni (tri najzachovalejšie časti obce sú vyhlásené za pamiatkovú rezerváciu ľudového staviteľstva), Ždiari (pamiatková rezervácia ľudovej architektúry) a v Podolínci (námestie s kostolom a meštianskymi domami, príľahlý kláštor piaristov). Medzi významné kultúrne pamiatky v okolí patria aj kaštieľ v Strážkach, kláštor kartuziánov a kamaldulov v Červenom Kláštore, v ktorom je umiestnené múzeum s národopisnou, historickou, archeologickou a lekárenskou expozíciou, Ľubovniansky hrad nad mestom Stará Ľubovňa, skanzen pod Ľubovnianskym hradom a ďalšie.

Na poľskej strane hranice sú veľmi navštevovanými najmä mesto Zakopane so svojim historickým centrom, Morskie oko v Tatrzanskym parku narodowym, obce Bukowina Tatrzanska a Bialka Tatrzanska s vybudovanými lyžiarskymi vlekmí a vodnými parkmi, kúpeľné mesto Szczawnica 1 km od Lesnice a v lete taktiež Czorstýnska priehrada na rieke Dunajec s bývalými strážnymi hradmi Niedzica a Czorstyn v bezprostrednej blízkosti Pieninského národného parku.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná obrovské množstvo. Medzi najvýznamnejšie možno zaradiť medzinárodný festival remesiel a ľudovej kultúry ELRO v Kežmarku, Mariánsku púť v Levoči, hradné dni na hrade Ľubovňa, Zamagurské folklórne slávnosti, Stretnutie Goralov v Pieninách, Nestville Open Day v Hniezdnom, Hradobranie na Spišskom hrade, ale aj univerzálnu noc múzeí a galérií. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na výbornej úrovni.

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia).

Dopravná infraštruktúra je v regióne na dobrej úrovni. V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené autobusovou a železničnou dopravou. Zo športovo-technických zariadení sa v regióne nachádza množstvo lyžiarskych vlekov, lanoviek a vlekov. V minulosti dokonca jeden vlek fungoval aj priamo v katastri obce Slovenská Ves (na južnom úpätí Spišskej Magury), v súčasnosti už tento vlek prevádzkovaný nie je.

Ubytovacie kapacity sú v regióne reprezentované hotelmi (najmä v Tatrách), miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí, ktoré sa nachádzajú takmer v každej obci. Najviac stravovacích zariadení s celoročnou prevádzkou sa nachádza v centrách cestovného ruchu – v Tatrách a v mestách (v ktorých je, prirodzene, vyššia koncentrácia obyvateľstva).

Slovenská Ves má z hľadiska svojej polohy v blízkosti prírodných atrakcií aj kultúrno-historických pamiatok pomerne priaznivé predpoklady rozvoja cestovného ruchu. Slabou stránkou sú však lokalizačné a realizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu priamo v obci, teda také, ktoré by dokázali pritiahnúť turistov. Vybudované je tu len jedno umelé viacúčelové športové ihrisko a nenachádzajú sa tu žiadne komerčné ubytovacie a stravovacie zariadenia. Je tu taktiež zrenovovaný židovský cintorín a drevený altánok s menami rodákov padlých počas 1. a 2. svetovej vojny, tieto sú

však pre turistov málo známe. V obci sa však nachádzajú dve pamiatky zapísané v zozname národných kultúrnych pamiatok – rímskokatolícky kostol Očisťovania Panny Márie z druhej polovice 14. storočia a kúria z 80-tych rokov 18. storočia, táto je však taktiež zanedbaná. V prípade, že by sa v obci vybudovali rôzne zariadenia cestovného ruchu, tie by vstupovali do ostrého konkurenčného boja so zariadeniami v obciach, ležiacich priamo v národných parkoch, príp. so zariadeniami v bezprostrednej blízkosti kultúrno-historických pamiatok. Aby dokázala obec vo väčšej miere pritiahnúť turistov, musela by vybudovať takú atrakciu cestovného ruchu, ktorá je v širokom okolí jedinečná (príp. nemusela by byť jedinečná atrakcia, muselo by sa však vybudovať viacero vzájomne prepojených zariadení, kvôli ktorým by sa turisti oplatilo zastaviť a ostať).

V nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu v obci možno veľmi pozitívne hodnotiť územnoplánovacia dokumentáciu, ktorú má obec schválenú pre lokalitu Kamence – Vygoda od roku 2005. Táto ÚPD vychádza zo štúdie osídlenia, resp. obnovy osídlenia lokality Kamence – Vygoda. Ide o lokalitu v severnej časti katastra obce, v podhorí južných svahov Spišskej Magury, ktorá by sa mala stať nosným pilierom rozvoja agroturistiky na báze rozvoja ľudovej (drevenej) architektúry a špecifických služieb. Táto projektovaná agroturistická zóna s plánovaným nadregionálnym dosahom má rozlohu 18,6 ha a vymedzenú má aj rezervnú plochu o rozlohe 5,4 ha. V zóne je riešená obytná, vybavenostná a rekreačno-rehabilitačná funkcia. V rámci tejto agroturistickej zóny povoľuje územnoplánovacia dokumentácia výstavbu zrubových rodinných domov a penziónov spišského typu so sedlovými a valbovými strechami, pokrytými dreveným šindľom (príp. jeho imitáciou). Okrem vyvolanej výstavby dopravnej a technickej infraštruktúry je tu projektovaný motorest (goralská koliba) a kemp, majer, pasienky, ihriská, parky, lesopark a ďalšie zelené plochy. V agroturistickej zóne je zakázaný rozvoj priemyselnej výroby, jej obyvatelia budú naviazaní na prácu v relaxačno-rehabilitačných (s prednostnou orientáciou na starších a hendikepovaných ľudí), ubytovacích a stravovacích zariadeniach, ako i v zariadeniach ďalších služieb (napr. sprievodcovské služby, hipoterapia, požičovňa športových potrieb). Rozvíjať by sa tu mali tradičné remeslá a poľnohospodárstvo s chovom hospodárskych zvierat tak, aby sa tento mohol prezentovať ako život roľníka na gazdovskom dvore. Budovanie agroturistickej zóny je rozvrhnuté do troch etáp: v prvej etape sa počíta s výstavbou základnej technickej infraštruktúry a 23 dreveníc, v druhej etape s výstavbou ďalších 37 dreveníc a k nim prislúchajúcej technickej infraštruktúry a v tretej etape s výstavbou majera a goralskej koliby s kempom. Súčasťou riešeného územia je aj archeologická lokalita Šajerberg na ľavom brehu potoka Barnahogy, ktorá by (perspektívne) mala byť využitá na vytvorenie skanzenu stredovekej dediny. Slovenská Ves má teda vzhľadom k svojej polohe v blízkosti horských oblastí Spišskej Magury a Tatranského národného parku a z dôvodu schválenej územnoplánovacej dokumentácie rátajúcej s výstavbou agroturistickej zóny v lokalite Kamence – Vygoda vytvorené priaznivé podmienky pre rozvoj agroturistiky. V rámci budovania cestovného ruchu v obci by práve rozvoj agroturistiky mohol znamenať priaznivý rozvojový impulz, na báze ktorého by miestne obyvateľstvo mohlo získať pracovné príležitosti a zlepšiť tak svoju ekonomickú situáciu. Otázkou však zostáva, kto by mal byť nositeľom rozvoja a hlavným financovateľom pri budovaní agroturistickej zóny. Jednotlivé zrubové domy, penzióny a ďalšie zariadenia služieb by, prirodzene, financovali budúci vlastníci (obyvatelia, podnikatelia). Problémom však je financovanie výstavby nevyhnutnej technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, ČOV, plyn, elektrina, dopravné komunikácie, parkoviská, chodníky, detské ihriská, parky a pod.). Ťažko si predstaviť, že by sa potenciálni súkromní vlastníci rodinných domov v danej lokalite finančne podieľali napr. na výstavbe asfaltovej cesty alebo kanalizácie s ČOV. Samospráva obce Slovenská Ves na takúto extrémne náročnú finančnú investíciu prostriedky nemá a preto skôr prichádza do úvahy investor (developer) zo súkromného prostredia, ktorý by túto výstavbu vedel zabezpečiť. S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že cestovný ruch bude aj v budúcnosti zohrávať v rozvoji obce Slovenská Ves pravdepodobne len obmedzenú úlohu.

Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

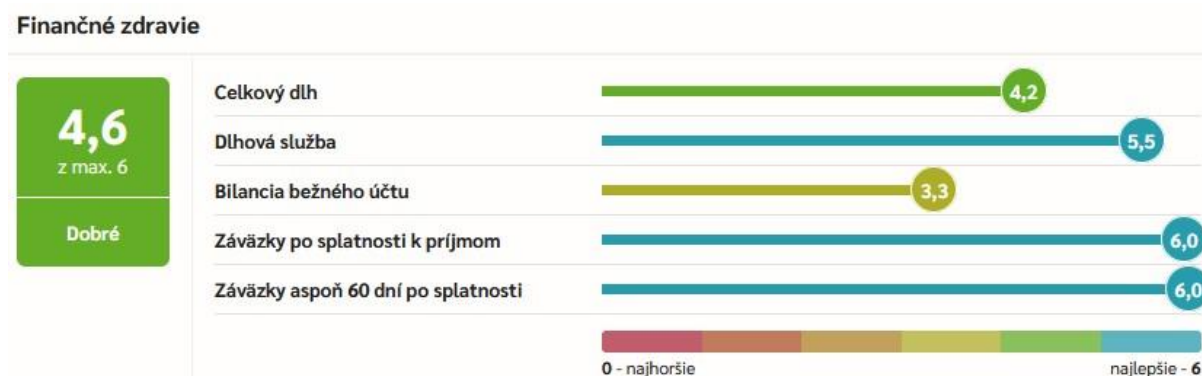
- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Ako ukazuje nasledujúci obrázok, obec Slovenská Ves má dobré finančné zdravie. Ide o hodnotenie spoločnosti INEKO, ktorá na základe rôznych kritérií vypočítava finančné zdravie jednotlivých slovenských samospráv. Obec Slovenská Ves získala 4,6 bodu zo 6 možných. Finančné zdravie samosprávy je za obdobie kalendárneho roku 2022 (novšie dáta zatiaľ k dispozícii nie sú).

Obrázok 2: Finančné zdravie obce Slovenská Ves

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v mesiaci apríl 2024 v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Online podoba dotazníka bola zverejnená na webe obce (www.slovenskaves.info) a informácia o možnosti vyplnenia bola distribuovaná aj ďalšími informačnými kanálmi obce. Vyplnené tlačené dotazníky mohli obyvatelia odovzdať do schránky vo vstupnom vestibule obecného úradu alebo v podateľni obecného úradu. Lehota na vyplnenie dotazníkov bola od 02.04. do 19.04.2024 (vrátane).

Celkovo bolo vyplnených spolu 99 dotazníkov – z toho 39 v tlačenej podobe a 60 v online formulári. V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré skúmali demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, spokojnosť respondentov s rôznymi oblasťami života obce, návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce a pod.

V nadväznosti na počet vyplnených dotazníkov možno konštatovať, že spoľahlivosť dotazníkového prieskumu je znížená. To znamená, že samosprávne orgány obce by sa nemali výsledkami tohto prieskumu striktnie riadiť, určite ich však môžu použiť ako vhodný a použiteľný zdroj názorov, preferencií a potrieb obyvateľov obce.

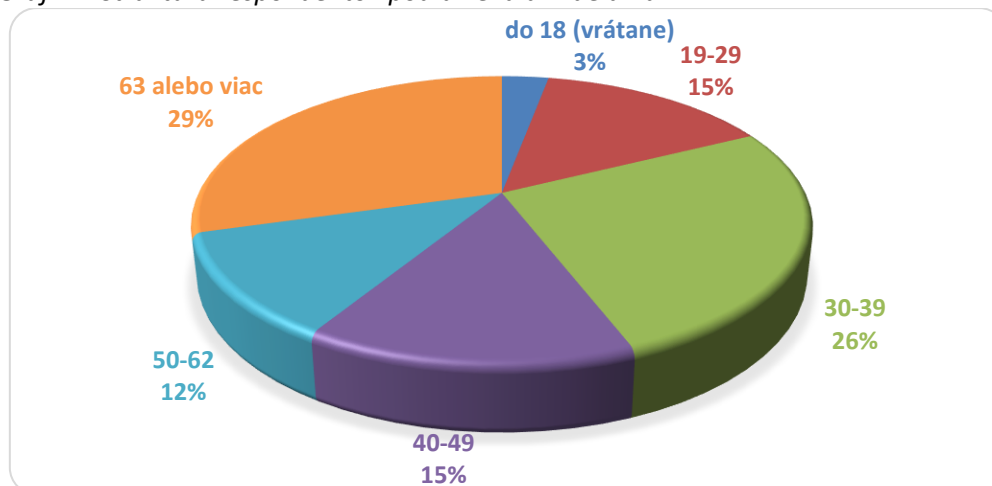
V nasledovnom prehľade prinášame ucelené zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu (ktoré sú v niektorých prípadoch pre lepšiu prehľadnosť doplnené o graficky znázornené odpovede).

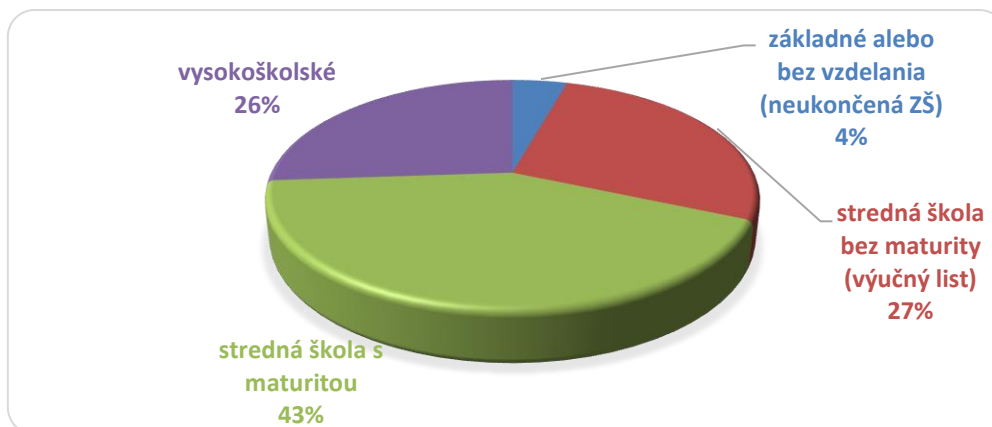
Výsledky prieskumu

Základné charakteristiky respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 99 respondentov, z toho 56 žien (60 %) a 38 mužov (40 %). Päť osôb svoje pohlavie neuviedlo. Jednotlivé vekové kategórie boli zastúpené pomerne rovnomerne. Z hľadiska ekonomickej aktivity dominovali zamestnanci (48 %) a dôchodcovia (27 %), ostatné sociálno-ekonomické kategórie mali nižší podiel. Prieskumu sa zúčastnili najmä respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (42 %), osoby so základným vzdelaním tvorili 4 %-ný podiel.

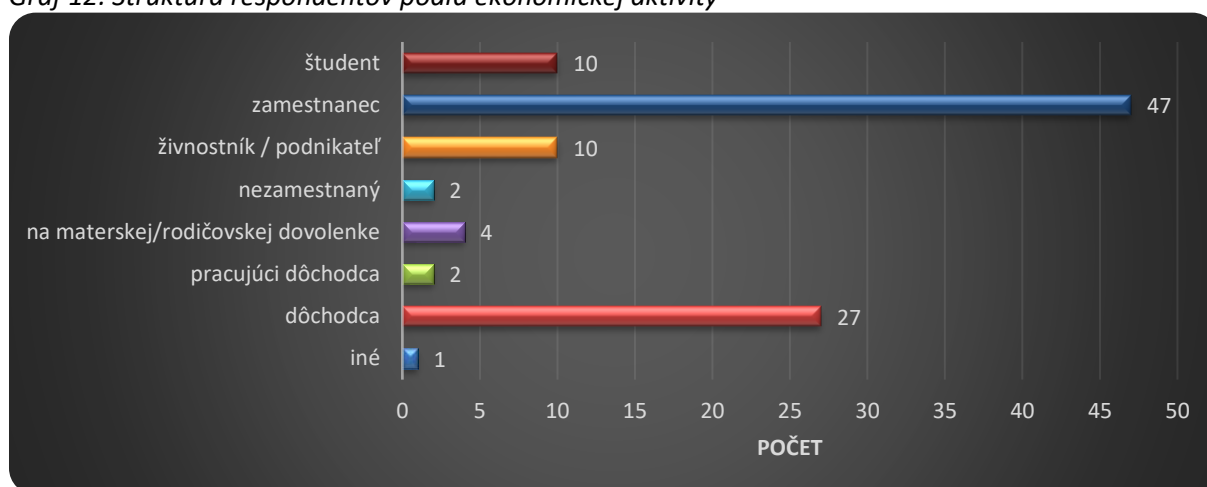
Graf 11: Štruktúra respondentov podľa veku a vzdelania

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Graf 12: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity

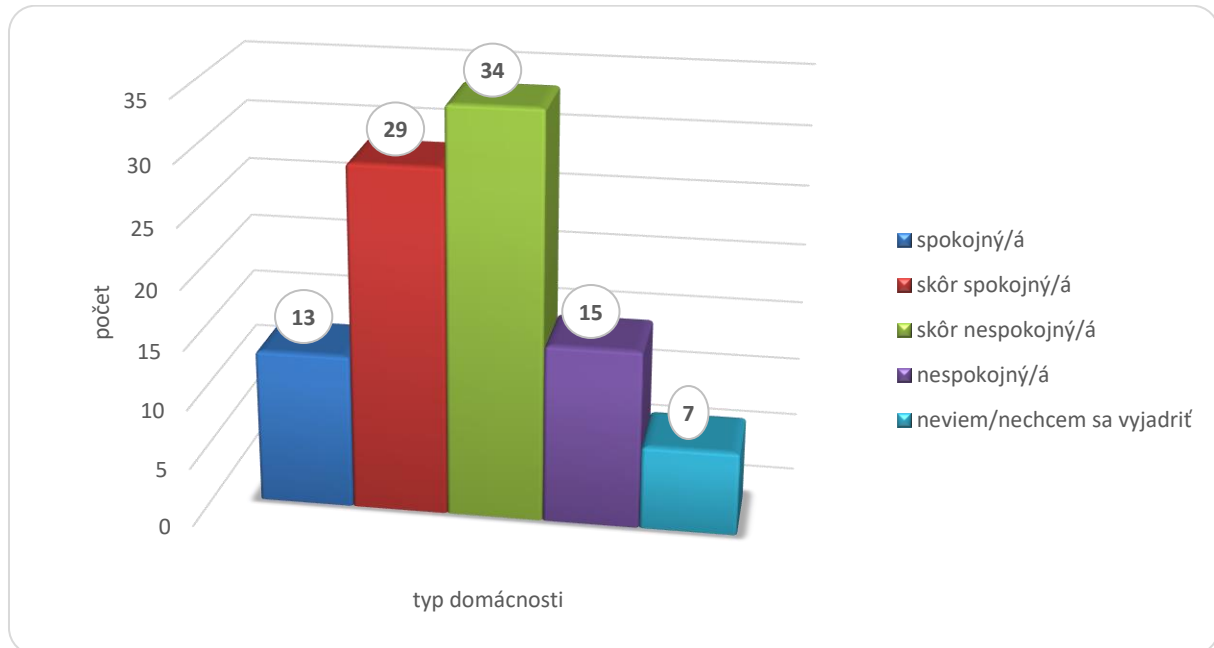
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Celková spokojnosť s obcou ako miestom života

- **V Slovenskej Vsi mierne prevláda celková nespokojnosť so životom v obci.** Kým celkovú spokojnosť (spokojný alebo skôr spokojný) s kvalitou života v obci vyjadrilo v Slovenskej Vsi 42 respondentov z 98 (tí, ktorí sa k tejto otázke vyjadrili), nespokojnosť (nespokojný alebo skôr nespokojný) zároveň deklarovalo 49 osôb.

Graf 13: Ak by ste mali celkovo zhodnotiť situáciu – ako ste spokojný/á s kvalitou života v Slovenskej Vsi?

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

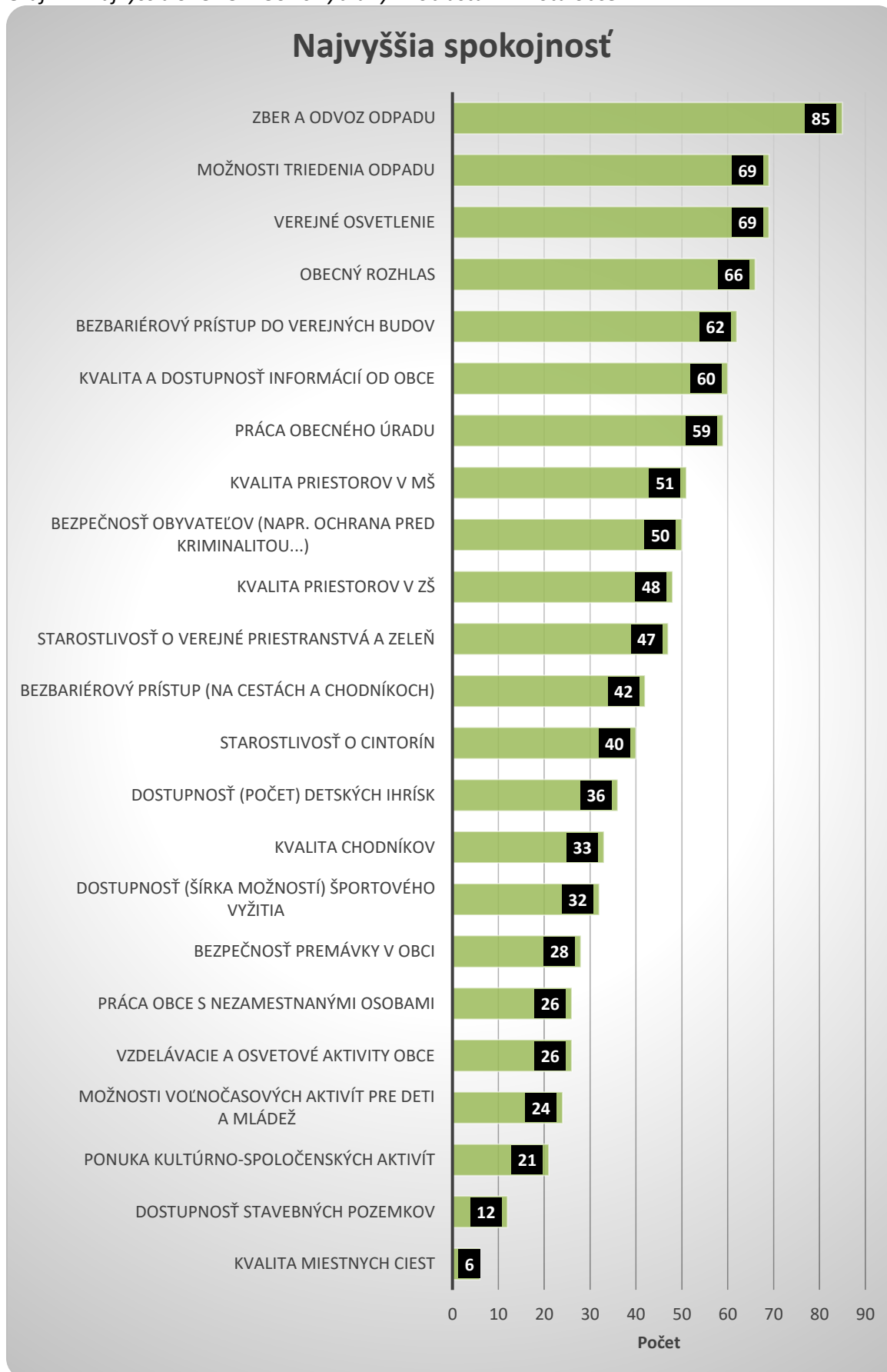
Spokojnosť/nespokojnosť s vybranými oblasťami života obce

- **Najvyššia spokojnosť bola vyjadrená s odpadovým hospodárstvom, s verejným osvetlením, rozhlasom a bezbariérovým prístupom do verejných budov** (odpovede umiestnené na prvých piatich miestach z hľadiska početnosti získaných „hlasov“). Respondenti mali možnosť vyjadriť svoju spokojnosť alebo nespokojnosť s vopred „prednastavenými“ oblasťami života obce. Na výber pritom mali až 23 rôznych možností, týkajúcich sa odpadov, bývania, kultúry, športu, voľného času, bezpečnosti, starostlivosti o zeleň a pod.
- **Na druhej strane, jednoznačne najvyššia NEspokojnosť bola vyjadrená predovšetkým s kvalitou miestnych ciest a chodníkov a s bezpečnosťou premávky v obci⁵.** S väčším odstupom nasledovala nespokojnosť s prácou obce s nezamestnanými osobami (v odpovediach na otvorené otázky bola v tejto súvislosti častokrát vyjadrená nespokojnosť so zbieraním odpadkov osobami na „aktivačných prácach“), taktiež nespokojnosť s dostupnosťou stavebných pozemkov v Slovenskej Vsi a s ponukou kultúrno-spoločenských aktivít v obci počas roka (odpovede umiestnené na prvých šiestich miestach z hľadiska početnosti získaných „hlasov“).

⁵ Poznámka spracovateľa: existuje dôvodný predpoklad, že nespokojnosť respondentov s kvalitou miestnych ciest bola vo veľkej miere ovplyvnená veľmi zlým stavebno-technickým stavom cesty, vedúcej od pošty, okolo RKC kostola v smere na Výbornú. Bezprostredne po ukončení dotazníkového prieskumu bola táto cesta zrekonštruovaná. Zlá kvalita ciest (a potreba ich opráv) pritom rezonuje v odpovediach naprieč celým dotazníkom. Je teda namieste predpokladať, že ak by sa dotazníkový prieskum realizoval po rekonštrukcii spomínanej cesty, odpovede respondentov by boli sčasti odlišné.

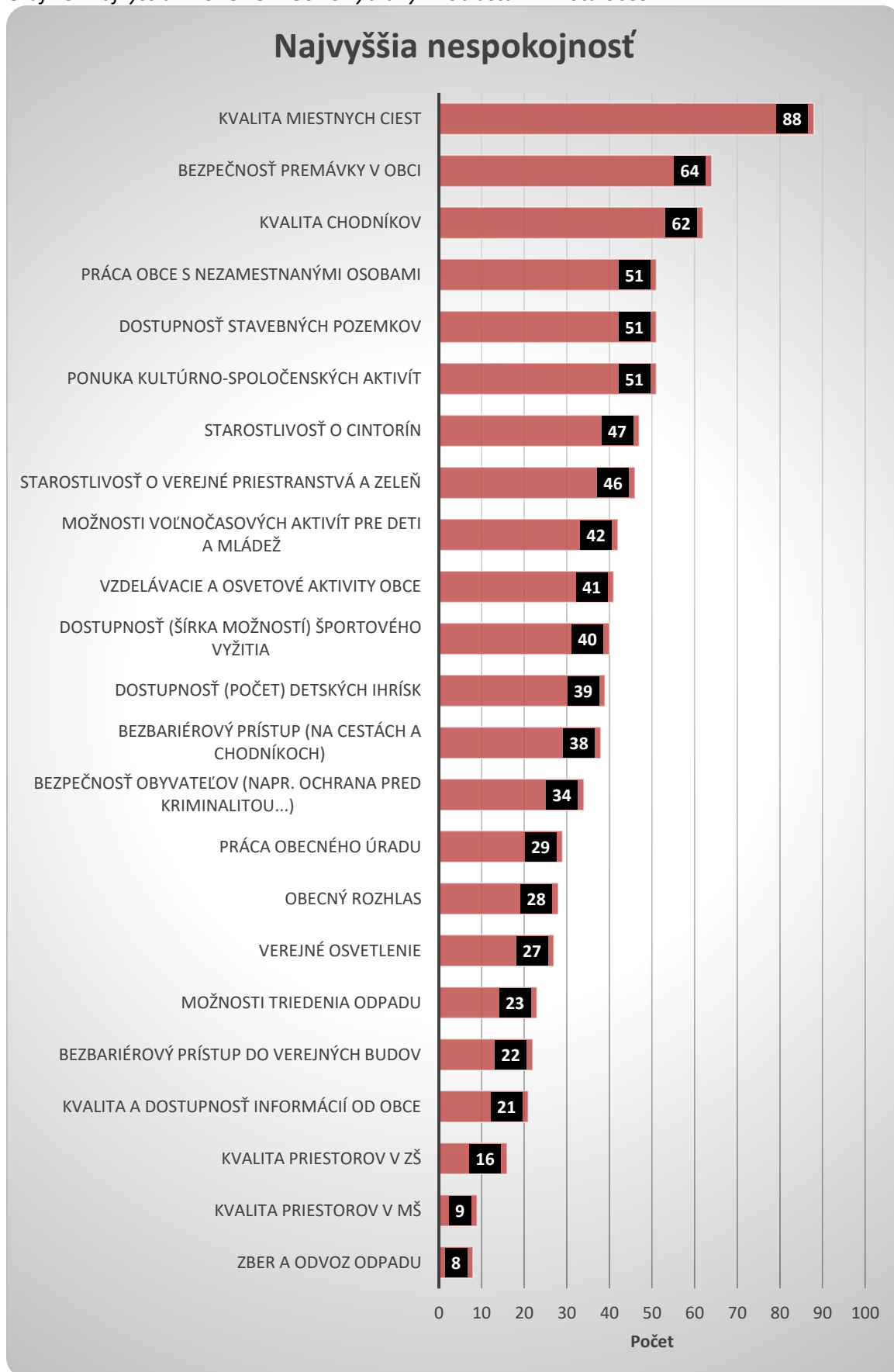
Graf 14: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Graf 15: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

- **Jednoznačne najvyššiu prioritu majú cesty a chodníky.** Respondenti si mohli vybrať maximálne 5 z prednastavených odpovedí a označiť tak, ktorým oblastiam by sa mala v obci venovať prioritná pozornosť. Najvyšší počet respondentov požaduje opravu existujúcich miestnych ciest a výstavbu chodníkov tam, kde zatiaľ vybudované nie sú. S malým odstupom za týmito požiadavkami sa umiestnilo aj dobudovanie kanalizácie tak, aby bola táto dostupná v celej obci.
- Okrem prednastavených odpovedí mohli respondenti v otvorenej otázke uviesť aj čokoľvek iné, čo považujú za prioritu. Túto možnosť využilo 6 z nich. Odpovede v plnom znení prinášame v nasledovnom prehľade:
  - bezpečnosť v strede obce je tam večer hluk a drzí Rómovia, alkohol a doslova strach
  - osvetlenie
  - napojenie na verejnú kanalizáciu
  - vypúšťanie žumpy do obecného potoka pri pošte a následný zápach
  - dobudovanie ciest v lokalitách IBV , pomenovanie ulíc
  - zákaz prejazdu motorových vozidiel pred evanjelickým kostolom cez mostík

Graf 16: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

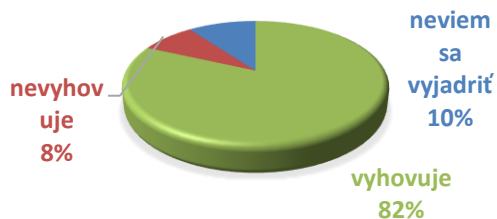

Odpadové hospodárstvo

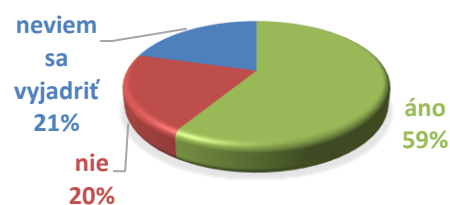
- **Drivej väčšine respondentov súčasný systém zberu zmesového odpadu vyhovuje.** V Slovenskej Vsi tento systém zberu odpadu vyhovuje až 82 %-ám respondentov (81 z 99 osôb), nevyhovuje len 8 osobám. Respondenti mohli pritom uviesť aj dôvody, kvôli ktorým im tento systém nevyhovuje. Túto možnosť využilo 7 osôb – najčastejšie bol spomínaný nespravodlivý systém platenia poplatkov a nízka frekvencia odvozu zmesového odpadu (1x za 2 týždne).
- **Zároveň však v obci existuje pomerne veľká podpora pre zavedenie motivačného systému zberu** (plať za to, čo vyhodíš). Z 97 respondentov (tí, ktorí sa k tejto otázke vyjadrili) sa totižto za zavedenie tohto systému vyjadrilo až 57 osôb (59 %), pričom proti bolo len 20 % z nich. Ďalších 21 % respondentov sa v danej chvíli vyjadriť nevedelo (dôvody nepoznáme – môžu byť predmetom ďalšieho skúmania).

Obrázok 3: Nastavenie odpadového hospodárstva v obci

Vyhovuje Vám súčasný systém zberu zmesového odpadu (TKO)?

Súhlasili by ste so zavedením motivačného systému zberu zmesového odpadu a poplatkov za odpad (tzv. „plať za to, čo vyhodíš“)?

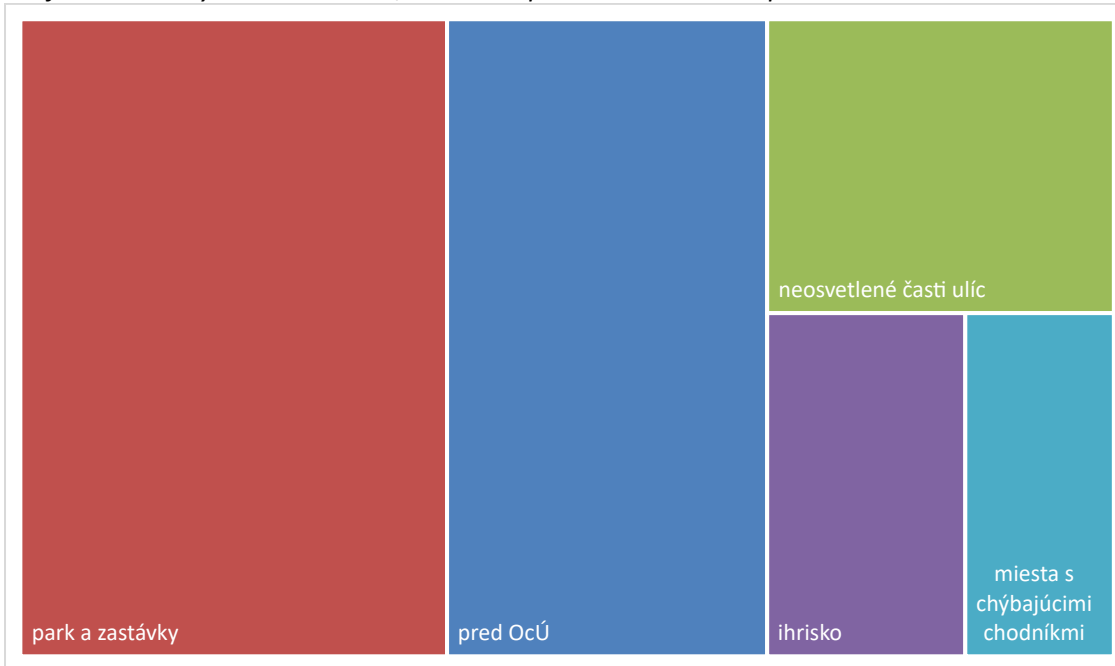
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Bezpečnosť vo verejných priestoroch

- **Za miesta a priestory v obci, kde sa respondenti cítia najmenej bezpečne, sú považované najmä priestory pred obecným úradom, Badániho park a autobusové zastávky (pred OcÚ a pri škole).** Na všetkých týchto miestach bolo dôvodom nízkeho pocitu bezpečia respondentov uvádzané zgrupovanie sa osôb a ich nevhodné správanie na verejnosti (pokrikovanie po okoloidúcich, popíjanie, vulgarizmy, neporiadok a pod.). Ostatné odpovede (miesta so zníženým pocitom bezpečia) z dôvodu ich nižšej početnosti (presne 1) boli nasledovné:
  - za potravinami
  - pekáreň
  - prechod cez cestu pri katolíckom kostole - chýba prechod pre chodcov
  - nezabezpečené psy pri prechádzke s majiteľom
  - prístup ku katolíckemu kostolu okolo školy
  - celá obec
  - parkovanie áut na chodníkoch-hodci musia ísť na vozovku
  - schádzanie sa mladých vodičov oproti konzumu a následná rýchla jazda po obci
  - Bušovská cesta a jej zadná ulica
  - cesta od Potravín pri Porubovičovej.

Graf 17: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne

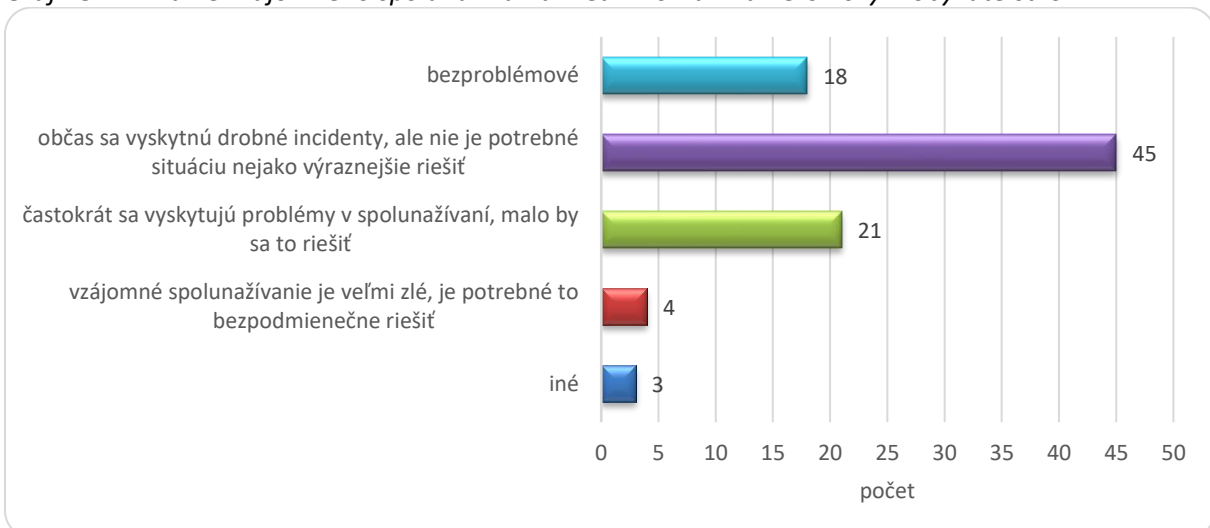

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vzájomné spolunažívanie medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom, možnosti riešenia

- **Vzájomné spolunažívanie medzi jednotlivými komunitami v obci je čiastočne zhoršené, spolunažívanie však zatiaľ nespôsobuje výrazné problémy** (napr. v porovnaní s inými obcami s výraznou rómskou komunitou). Až 63 respondentov z 91 (69 %) sa vyjadrilo, že situáciu vo vzájomnom spolunažívaní nie je potrebné riešiť (pričom až 18 z nich považuje vzájomné spolužitie dokonca za úplne bezproblémové). Na druhej strane, problémy vo vzájomnom spolunažívaní, ktoré je potrebné riešiť, eviduje 25 respondentov z 91 (27 %).

Graf 18: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

- **Problémy vo vzájomnom spolunažívaní spôsobuje nevhodné správanie sa niektorých osôb na verejnosti** (ale aj vo svojich domoch a dvoroch). Takmer všetci respondenti, ktorí sa v otvorenej otázke konkrétne vyjadrili k tomu, čo je podľa nich na vzájomnom spolunažívaní problematické (20 odpovedí), jednoznačne označili rôzne formy správania sa niektorých Rómov na verejnosti. Ide najmä o obťažovanie ľudí na ulici rôznym pokrikovaním po okoloidúcich, vulgárne správanie niektorých osôb, vysedávanie na autobusových zastávkach, spojené s popíjaním alkoholu a hlukom, neporiadok, parkovanie áut na uliciach pred svojimi domami (pričom dvory sú prázdne; tento problém sa však týka všetkých obyvateľov), alebo tiež púšťanie hlasnej hudby (ktorá obťažuje susedov).
- **Najčastejšie boli ako možnosti riešenia spolunažívania označované zlepšenie činnosti rómskych hliadok.** Okrem toho boli uvádzané aj prísnejšie postihovanie šikany v ZŠ, častejšie a prísnejšie pokuty, lepšie vymáhanie platenia daní zo strany obce (napr. prostredníctvom odoberania vodičských preukazov) alebo tiež vydanie zákazu parkovania na miestnych cestách, spojené s pokutovaním.

Voľný priestor na vyjadrenie

- V závere bol respondentom ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie. Túto možnosť využilo až 44 respondentov (teda takmer každá druhá osoba). Nakoľko boli uvedené veľmi rôznorodé odpovede/návrhy/postrehy a pod., ich sumárnejšie vyhodnotenie je veľmi náročné. Všetky odoslané odpovede preto figurujú v pôvodnom znení v prílohe.

Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení

Na základe podrobného zhodnotenia všetkých odpovedí respondentov z dotazníkového prieskumu vyplývajú pre obec Slovenská Ves nasledovné kľúčové zistenia:

- **Prevláda celková NESPOKOJNOSŤ so životom v obci.** Kým celkovú spokojnosť s kvalitou života v obci vyjadrilo 43 % respondentov, až 50 % vyjadrilo celkovú nespokojnosť (označené odpovede na škále skôr nespokojný, nespokojný).
- **V obci je potrebné riešiť viaceré problémy** – veľmi pertraktovanými témami sú najmä **cesty, chodníky a bezpečnosť** (dopravná bezpečnosť, v menšej miere aj vzájomné spolunažívanie). Napriec celým dotazníkom dominujú v odpovediach respondentov 3 kľúčové (najdôležitejšie, najvypuklejšie) problémy:

Cesty, chodníky a parkovanie áut pred domami:

Vo veľkej miere bola respondentmi vyjadrovaná nespokojnosť s kvalitou miestnych ciest a tiež s chodníkmi. Z hľadiska miestnych ciest je jednoznačne najproblémovjší úsek cesty okolo rímskokatolíckeho kostola, nízka kvalita ciest je však aj v niektorých iných úsekoch. V súvislosti s výstavbou nových rodinných domov na okrajoch obce bude potrebné budovať aj nové cestné komunikácie v lokalitách IBV.

Nespokojnosť s chodníkmi bola vyjadrená v dvoch smeroch: jednak je to parkovanie áut na existujúcich chodníkoch (z dôvodu čoho musia peší tieto autá obchádzať po vozovke), zároveň však v obci chýbajú dobudované chodníky popri hlavných cestách – najmä v smere na Výbornú a na Spišskú Maguru.

Veľmi často bola respondentmi vyjadrovaná nespokojnosť aj s parkovaním áut pred rodinnými domami – pričom obyvatelia majú spravidla voľné garáže, resp. miesta na

svojich pozemkoch pri rodinných domoch. Parkujúce autá tak významne znižujú plynulosť cestnej premávky na uliciach (najmä tých s úzkymi cestami).

Bezpečnosť obyvateľstva:

Vo viacerých odpovediach na rôzne otázky boli častokrát spomínané problémy ohľadom bezpečnosti – a to tak dopravnej bezpečnosti (rýchlosť jazdy áut, chýbajúce chodníky na niektorých miestach), ako aj ochrany obyvateľov pred nevhodným správaním niektorých osôb (obťažovanie, pokrikovanie po okoloidúcich, hlučné púšťanie hudby a pod.).

Spolužitie Rómov a „nerómov“:

S predchádzajúcou problémovou oblasťou čiastočne súvisí aj vzájomné spolunažívanie. Obyvateľov obťažuje nevhodné správanie sa určitých osôb, ktoré nerešpektujú zaužívané spoločenské normy slušného správania, častokrát sú hluční, znečisťujú priestranstvá odpadkami, obťažujú okoloidúcich nevhodným správaním a pod. (zároveň je však nutné poznamenať, že toto správanie sa určite netýka len Rómov). To u obyvateľov vyúsťuje do obáv o svoju bezpečnosť. Za problematické je takéto správanie považované nie preto, že sa takto správajú (niektorí) Rómovia (ale aj iné osoby), ale preto, že takéto správanie je problematické v akejkoľvek civilizovanej spoločnosti.

- **Odpadové hospodárstvo sa javí ako dobre nastavené.** Veľká väčšina respondentov je spokojná s nastaveným systémom zberu zmesového odpadu. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v obci však za rok 2023 dosiahla len veľmi nízku hodnotu (19,4 %). Napriek spokojnosti obyvateľov teda v Slovenskej Vsi určite existuje priestor na zlepšovanie systému nakladania s odpadmi a ich kvalitnejšie triedenie. Zároveň v obci existuje pomerne výrazná podpora na zavedenie motivačného systému platieb za odpadky.

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja* mala obec Slovenská Ves spracovaný na roky 2015-2020 (s predĺžením jeho platnosti na základe uznesenia obecného zastupiteľstva do konca roku 2024). V ňom mala v rámci troch prioritných oblastí (hospodárska, sociálna, environmentálna) zadaných spolu 14 opatrení a v rámci nich 32 rôznorodých projektov/aktivít.

Najviac projektov/aktivít bolo zadaných v Opatrení 1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry – 5. Z celkového počtu 32 projektov/aktivít sa obci podarilo úplne zrealizovať 8, čiastočne sa zrealizovali 4 projekty/aktivity a 16 projektov/aktivít sa nepodarilo zrealizovať vôbec. Ďalšie 4 projekty/aktivity sa realizujú priebežne. Možno teda konštatovať, že úspešnosť plnenia predchádzajúceho PHSR bola na priemernej úrovni.

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou (oblasť Bratislavy). Obec Slovenská Ves je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec Slovenská Ves predstavujú mestá Spišská Belá (4. skupina), Kežmarok (2b. skupina), Poprad (1b. skupina), Vysoké Tatry (3b. skupina), Spišská Stará Ves (5. skupina), Podolínec (5. skupina), Stará Ľubovňa (3a. skupina), Levoča (3a. skupina) a Spišská Nová Ves (2a. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice dvomi smermi – severoslovenským dopravným koridorom (cez Žilinu, Poprad a Prešov) a juhoslovenským dopravným koridorom (cez Nitru, Zvolen, Lučenec a Rožňavu). Obec Slovenská Ves teda na žiadnej časti tejto najvýznamnejšej osi neleží a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Slovenská Ves).

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Kežmarok by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali

smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Výrazne najväčšie investičné stimuly teda smerovali do týchto spomínaných oblastí. Zároveň je však nutné konštatovať, že aj okres Kežmarok (najmä samotné mesto Kežmarok so svojim priemyselným parkom) získal určitý podiel na týchto investičných stimulov a pravdepodobne aj s ich pomocou sa podarilo v okrese Kežmarok etablovať viacerým významnejším firmám, ktoré zabezpečujú zamestnanosť obyvateľstva aj pre širšie okolie a spádovú oblasť. Nakoľko investičná pomoc vlády je výsostne politická záležitosť, nie je v tejto chvíli možné odhadnúť, nakoľko je možné očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región z prostredia investičnej pomoci.

Ďalším rozvojovým impulzom, ktorý by mohol prísť z vonkajšieho prostredia, je (najmä finančná) pomoc vlády pre najmenej rozvinuté okresy, poskytovaná v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov (NRO). Jedným z týchto NRO je aj okres Kežmarok. Podpora v rámci NRO má smerovať najmä na tvorbu nových pracovných miest. Hoci finančný balík, dostupný pre okres v rámci tejto podpory, nie je nejaký obrovský a teda neznamena nejaké výrazné investície, v prípade jeho vhodného využitia môže čiastočne prispieť k rozvoju okresu ako takého (a v rámci neho aj k rozvoju obce Slovenská Ves).

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú na Slovensku z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpalo Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V roku 2023 sa toto programové obdobie (z hľadiska financovania a ukončenia projektov) končí, pričom aktuálne sa už nachádzame v programovom období 2021-2027.

Schválená je už Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021-2027 a taktiež Operačný program Slovensko (SR už teda v novom období bude mať len jeden operačný program, čo je oproti minulému obdobiu 2014-2020 významná zmena). Riadiaci orgán OP Slovensko (ktorým je MIRRI SK) a sprostredkovateľské orgány tak môžu pripravovať výzvy na podávanie projektov.

Ďalším významným zdrojom financovania rozvojových projektov v najbližších rokoch je pre Slovensko Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (tzv. Plán obnovy). Čiastočne z tohto Plánu obnovy môžu čerpať aj samosprávy. Plán obnovy sa však už nezaraďuje medzi EŠIF, ide o samostatný zdroj financovania, ktorý vznikol na podnet EÚ ako reakcia na krízu, spôsobenú pandémiou COVID-19. Plán obnovy reaguje najmä na jej ekonomické dopady, v podmienkach Slovenskej republiky však aj na dlhodobé systémové nedostatky v slovenskej spoločnosti (SR je povinná uskutočňovať aj niektoré reformy).

Obrázok 4: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027

▶▶ PROGRAM SLOVENSKO	12 593 734 933 EUR
▶▶ PROGRAM RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	15 225 428 EUR
▶▶ PROGRAMY PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ	103 625 941,98 EUR

PROGRAMY ÚZEMNEJ SPOLUPRÁČE:
904 756 054 EUR (nielen slovenská obálka)

▶▶ Interreg VI-A Slovensko - Česko	85 323 597 EUR
▶▶ Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko	55 500 000 EUR
▶▶ Interreg VI-A Poľsko - Slovensko	129 839 952 EUR
▶▶ Interreg VI-A Maďarsko - Slovensko	129 000 000 EUR
▶▶ Interreg NEXT HU - SK - RO - UA	66 092 505 EUR
▶▶ Interreg Danube Region Programme 2021-2027	215 000 000 EUR
▶▶ Interreg Central Europe Programme	224 000 000 EUR

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Obrázok 5: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Slovenská Ves a ktorý je potrebné nutne riešiť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor nevyplýva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými periódami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna na Ukrajine	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • nízke riziko zhoršenia kvality ovzdušia • veľmi pozitívny vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva • pomerne dobrá kvalita domového a bytového fondu • záujem o výstavbu v obci • pomerne dobrá kvalita miestnych komunikácií • školy a školské zariadenia pre predprimárne a primárne vzdelávanie dostupné priamo v obci • viaceré športoviská na realizáciu rôznych športov • pomerne dobrá poloha obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti (urbánnych centier) • zrealizovaný projekt pozemkových úprav • intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy v katastri obce • dobré finančné hospodárenie obce 	<ul style="list-style-type: none"> • viacero lokalít s potenciálom záplav, potreba realizácie protipovodňových a vodozádržných opatrení • veľmi nízka úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • stagnácia počtu obyvateľov • negatívny vývoj migračného pohybu obyvateľstva • nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva • rýchle starnutie obyvateľstva • vyššia miera nezamestnanosti • veľmi nepriaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • nedobudovaná základná technická infraštruktúra v celej obci (vodovod, kanalizácia – chýbajúca infraštruktúra v nových lokalitách IBV) • slabá ponuka kultúrno-spoločenských podujatí v obci počas roka • nevýhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) • slabá makropolitická atraktivita územia • skôr slabšie predpoklady rozvoja cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • príprava lokalít pre rozvoj IBV • zvýšenie úrovne vytriedenia odpadov • realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení (aj externými inštitúciami) • dobudovanie kanalizácie • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj iných zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- zrealizovaný projekt komplexných pozemkových úprav
- využitie dobrej geografickej polohy obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti na rozvoj domovej a bytovej výstavby a ďalšie zvyšovanie počtu obyvateľov
- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- racionálne hospodárenie samosprávy
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- rozvoj poľnohospodárskej výroby

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu slabej ponuky pracovných miest (v porovnaní s mestami)
- nízky potenciál pre prilákanie investícií znamenajúcich tvorbu väčšieho počtu pracovných miest (napr. do priemyselnej výroby, veľkoskladov a logistiky a pod.) – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie takýchto investícií
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov.

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Slovenská Ves:

Obec Slovenská Ves je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zadefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti:**

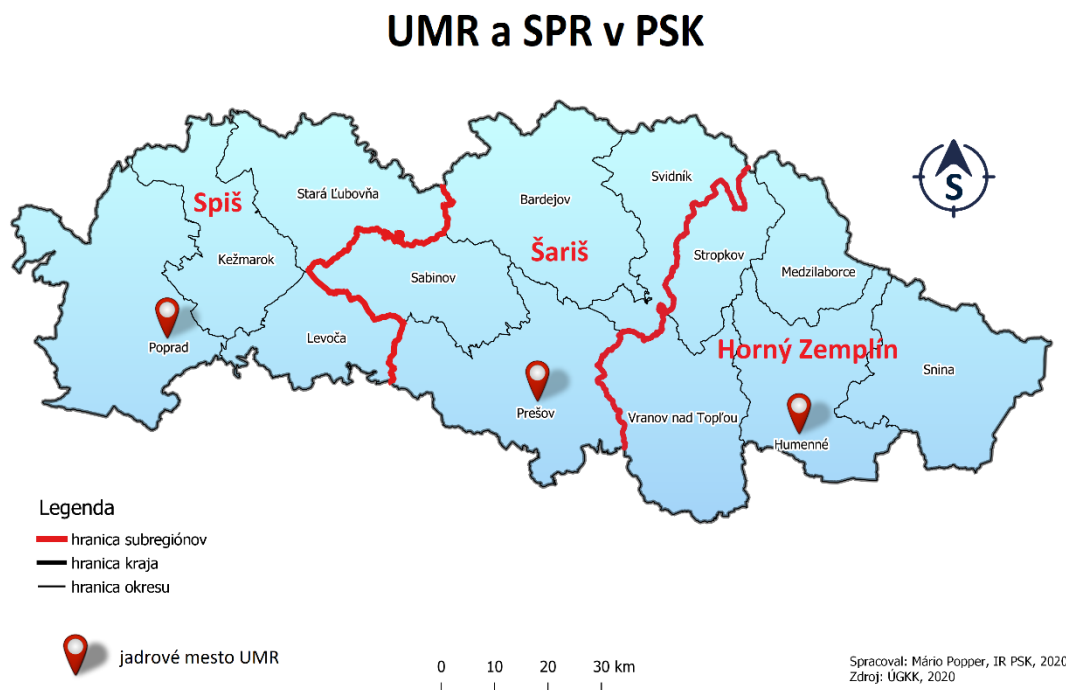
1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období (2021-2027) nastávajú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Slovenská Ves** leží v Prešovskom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Spiš**.

Obrázok 6: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Prešovského kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027

Zdroj: www.po-kraj.sk

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. **Každý samosprávny kraj** na Slovensku a každé **územie udržateľného mestského rozvoja (UMR)**⁶, zadefinované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, si v rámci svojho PHRSR (resp. integrovanej územnej stratégie)⁷ definuje tzv. **Integrované investičné balíčky (resp. integrované projektové balíčky)**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by neprinesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného investičného balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). Časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

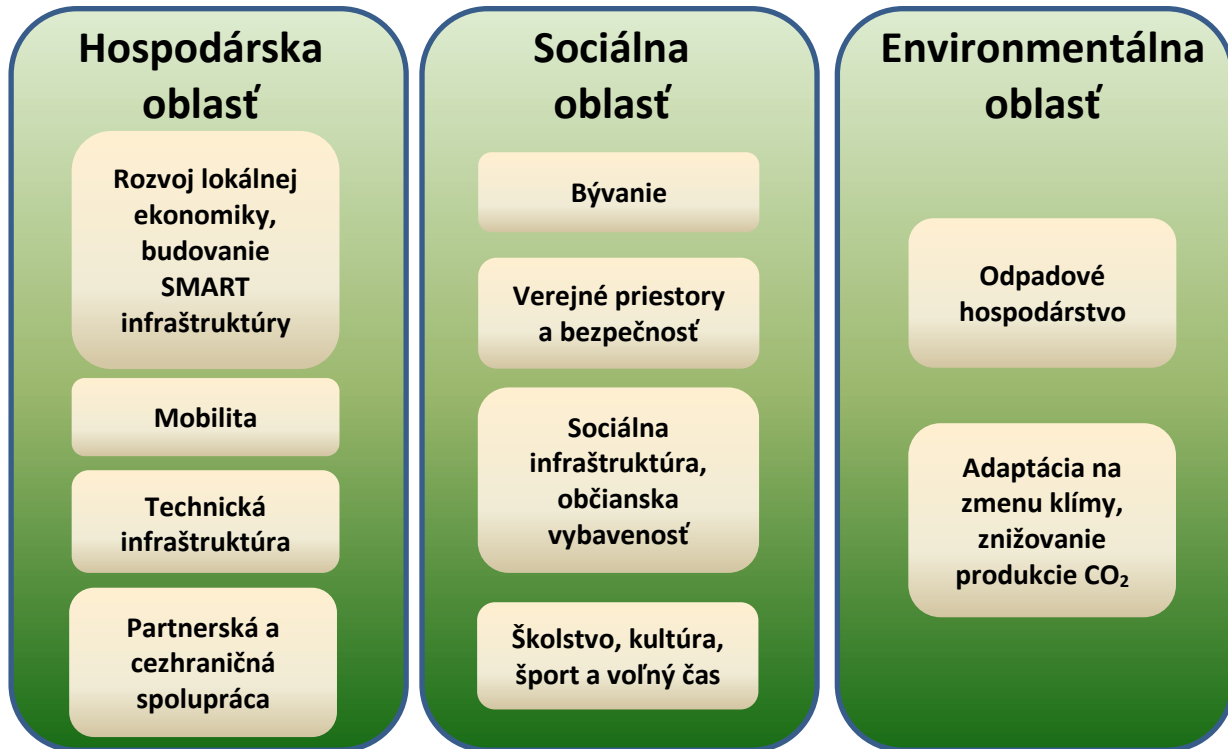
---

⁶ nazývané aj „mestská funkčná oblasť“

⁷ v prípade VÚC ide o PHRSR (pričom IUS môže byť integrálnou súčasťou PHRSR kraja alebo samostatnou stratégiou). V prípade území UMR podľa toho, či sa daný UMR rozhodol vypracovať si integrovanú územnú stratégiu vo forme spoločného programu rozvoja obcí na základe § 8a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja alebo ako samostatnú stratégiu

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Slovenská Ves stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb), mobilita (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (dobudovanie a modernizácia technickej vybavenosti obce) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca taktiež zo 4 rozvojových priorít: bývanie (podpora bývania v obci, príprava pozemkov na IBV), verejné priestory a bezpečnosť (zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, skvalitňovanie verejných priestorov), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, čiastočná rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a školenie, kultúra, šport a voľný čas (skvalitňovanie školskej infraštruktúry, rekonštrukcia a výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂ (realizácia zelených a modrých investícií, zvyšovanie biodiverzity, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a projektových zámerov, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia <i>„Obec Slovenská Ves je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ <i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry • Mobilita • Technická infraštruktúra • Partnerská a cezhraničná spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • Bývanie • Verejné priestory a bezpečnosť • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • Školstvo, kultúra, šport a voľný čas 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov, lesníkov a agroturistiky 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.5 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania 2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.5 Skvalitnenie školskej infraštruktúry 2.6 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity 3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE 3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projektové zámery na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a projektových zámerov. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové zámery, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opactrenia a projektové zámery podľa prioritných oblastí

V strategickú časť zadanú priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opactrenia, pričom každé opactrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektových zámerov. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektových zámerov v rámci zadaných opactrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektových zámerov na území obce – pričom tieto projektové zámery svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projektové zámery, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Niektoré projektové zámery sú pritom „zložitejšie“ – budú si vyžadovať napr. spracovanie projektovej dokumentácie, inžinierske činnosti, zapojenie väčšieho počtu osôb do manažmentu takéhoto projektu a pod. Zároveň sú tu však uvedené aj také projektové zámery, ktoré predstavujú spravidla jednoduchšie „činnosti“ (nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti). Všetky takéto zámery – či už „jednoduchšie“ alebo „zložitejšie“ – budeme v tejto aj ďalších kapitolách označovať pod rovnakým názvom „**projektový zámer**“.

Všetky projektové zámery, ktoré sú v tomto PHSR zadané, môžu byť realizované v rámci **integrovanej investičnej balíkov**, zadaných či už v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (**PHRSR VÚC Prešov**) alebo v integrovanej územnej stratégii SPR Spiš (**IUS SPR Spiš**); môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrovane investície** (financované z EŠIF).

Formulár 7 (P1): Prehľad opactrení a projektových zámerov podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opactrenie	Projektový zámer
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov, lesníkov a agroturistiky	Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov - podpora agroturistiky

	<p>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód</p>
<p>1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb</p>	<p>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejnú službu - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.)</p> <p>Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov</p>
<p>1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 1.3.1: Modernizácia existujúcich a budovanie nových miestnych komunikácií - obnova poškodeného povrchu miestnych komunikácií - výstavba nových komunikácií v lokalitách IBV</p> <p>Proj. zámer 1.3.2: Výstavba chodníkov v obci - vybudovanie chodníkov pre peších na miestach, kde to lokálne územno-technické pomery dovoľujú</p> <p>Proj. zámer 1.3.3: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry - vybudovanie samostatných, od komunikácií stavebne oddelených cyklistických chodníkov - osadenie altánkov, lavičiek, informačných tabúl, nabíjačiek na elektrické bicykle a pod.</p> <p>Proj. zámer 1.3.4: Vybudovanie parkoviska pri cintoríne - úprava priestorov a výstavba parkovacích miest</p>

<p>1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p>	<p>Proj. zámer 1.4.1: Dobudovanie kanalizácie</p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie kanalizačného potrubia v lokalitách, kde doposiaľ chýba - pripojenie kanalizačných vetiev na ČOV <p>Proj. zámer 1.4.2: Modernizácia ČOV</p> <ul style="list-style-type: none"> - obstaranie moderného technologického vybavenia ČOV - rozšírenie kapacity ČOV
<p>1.5 Spolupráca s partnerskými obcami</p>	<p>Proj. zámer 1.5.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
<p>2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania</p>	<p>Proj. zámer 2.1.1: Komplexná výstavba infraštruktúry v nových lokalitách IBV</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia výstavby potrebnej infraštruktúry (inžinierske siete, cesty, chodníky, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.)
<p>2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov</p>	<p>Proj. zámer 2.2.1: Modernizácia a rozšírenie kamerového systému</p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie ďalších bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality a protispoločenského správania v obci, príp. aj monitorovania bezpečnosti cestnej premávky - výmena starých kamier za kvalitnejšie <p>Proj. zámer 2.2.2: Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave</p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie rôznych dopravno-bezpečnostných prvkov na území obce (napr. spomaľovače rýchlosti, merače rýchlosti, zábradlie, zvodidlá, prechody pre chodcov, osvetlenie prechodov a pod.) <p>Proj. zámer 2.2.3: Revitalizácia verejných priestorov</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných priestranstiev (chodníky, mobiliár, zeleň a pod.)
<p>2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti</p>	<p>Proj. zámer 2.3.1: Rekonštrukcia interiéru budovy kultúrneho domu a obecného úradu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia elektroinštalácie - stavebno-technická obnova priestorov - obnova vnútorného vybavenia

	<p>Proj. zámer 2.3.2: Výstavba Domu smútku - výstavba novej budovy na realizáciu rozlúčky so zosnulými</p> <p>Proj. zámer 2.3.3: Rekonštrukcia sociálnych zariadení a interiéru v budove bývalého Bistra - modernizácia sociálnych zariadení - stavebno-technická obnova priestorov - obnova vnútorného vybavenia</p> <p>Proj. zámer 2.3.4: Rekonštrukcia interiéru v budove pošty - rekonštrukcia dispozičného riešenia vnútorných priestorov</p>
<p>2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít</p>	<p>Proj. zámer 2.4.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce</p> <p>Proj. zámer 2.4.2: Poskytovanie súčinnosti pri zriaďovaní sociálnych služieb v obci - poskytovanie pomoci v rámci kompetencií obce pri zriaďovaní nových sociálnych služieb na území obce</p>
<p>2.5 Skvalitnenie školskej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 2.5.1: Rekonštrukcia striech na budovách MŠ a ZŠ - obnova poškodeného strešného plášťa na budovách - zateplenie strechy</p> <p>Proj. zámer 2.5.2: Rekonštrukcia strechy na budove telocvične a príjazdovej cesty k telocvični - obnova poškodeného strešného plášťa na budove - zateplenie strechy - rekonštrukcia príjazdovej komunikácie</p>
<p>2.6 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času</p>	<p>Proj. zámer 2.6.1: Modernizácia športového oválu v areáli ZŠ - rekonštrukcia, rozšírenie a obnova športových prvkov</p> <p>Proj. zámer 2.6.2: Poskytovanie súčinnosti pri výstavbe stolnotenisovej haly - poskytovanie podpory a pomoci v rámci kompetencií obce pri výstavbe novej športovej haly v obci</p>

<p>2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života</p>	<p>Proj. zámer 2.7.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies
<p>Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA</p>	
<p>Opatrenie</p>	<p>Projektový zámer</p>
<p>3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov</p>	<p>Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov - implementácia rôznych SMART prvkov za účelom kvalitatívneho zlepšenia nakladania s odpadmi <p>Proj. zámer 3.1.2: Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba zberného dvora za účelom skvalitnenia nakladania s odpadmi v obci a zlepšovania možností na triedenie jednotlivých druhov odpadov - obstaranie príslušnej komunálnej techniky na prevádzku zberného dvora (traktor, nakladače, kontajnery a pod.) <p>Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie malej kompostárne, obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba malej kompostárne (so spracovateľskou kapacitou do 100 ton ročne) s plánovaným zhodnocovaním biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu pochádzajúceho zo Slovenskej Vsi (tzv. obecné kompostovisko) - obstaranie kompostovacích zásobníkov pre rodinné domy <p>Proj. zámer 3.1.4: Obstaranie komunálnej techniky a zariadení na nakladanie s biomasou, iných odpadmi a na údržbu verejných priestorov</p> <ul style="list-style-type: none"> - obstaranie potrebných strojov a zariadení na nakladanie s BRKO, s inými druhmi odpadov a na údržbu verejných priestranstiev (napr. traktor, kontajnery, nakladač, hygienizačná stanica, stroje a príslušenstvo pre nakladanie s BRKO, zametač, kosačka a pod.)

	<p>Proj. zámer 3.1.5: Sanácia nelegálnych skládok odpadu - likvidácia nezákonne uloženého odpadu v katastri obce</p>
<p>3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity</p>	<p>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov - výkon starostlivosti o verejnú zeleň - výsadba novej zelene (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.) za účelom rozširovania zelených plôch v intraviláne obce</p> <p>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí - v spolupráci rôznymi subjektmi realizácia rôznych ďalších adaptačných opatrení, ako napr. dažďová záhrada, hmyzí hotel, včelia záhrada, vodná fontána, zelené parkovisko a pod.</p>
<p>3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE</p>	<p>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov - osadenie príslušnej techniky na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách - realizácia ďalších podporných krokov na využívanie OZE a AZE (napr. zatepľovanie budov, výmena kotlov a pod.)</p> <p>Proj. zámer 3.3.3: Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu a kultúrneho domu - zateplenie budovy - výmena otvorových výplní - rekonštrukcia kúrenia, výmena kotlov - úprava a vymaľovanie fasády, vykonanie ďalších potrebných úprav</p>
<p>3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 3.4.1: Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení - realizácia celého komplexu vzájomne prepojených aktivít zameraných na elimináciu prípadných povodní, zadržiavanie vody krajine, zvyšovanie biodiverzity a pod.</p>

Zdroj: Obecný úrad Slovenská Ves, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2024, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2027 a 2030.

Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota		Cieľová hodnota	
				2024	2027	2030	
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov, lesníkov a agroturistiky							
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	1	2	
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb							
Výsledok	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	2	4	
Opatrenie 1.3. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry							
Výsledok	Novo vybudované miestne komunikácie	OcÚ	súbor objektov	0	0	1	
Výsledok	Zrekonštr. miestne komunikácie	OcÚ	súbor objektov	0	1	1	
Výsledok	Novo vybudované chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	1	1	

Výsledok	Novo vybudované cyklistické chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná doplnková infraštruktúra pri cyklistických chodníkoch	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudované parkovisko pri cintoríne	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 1.4. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Dobudovaná kanalizačná sieť	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Modernizovaná ČOV	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Domy pripojené na kanalizačnú sieť	OcÚ, ŠÚ SR	počet	270	270	450
Opatrenie 1.5. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	2	4
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania						
Výsledok	Vybudovaná infraštruktúra v nových lokalitách IBV	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Dopad	Vyšší počet obyvateľov obce (o koľko)	OcÚ	%	0	5	15
Opatrenie 2.2. - Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov						
Výstup	Kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	15	25	25
Výsledok	Nižší počet priestupkov	OcÚ, Polícia	%	0	20	40
Výsledok	Zrealizované bezpečnostné prvky v doprave	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	1	1
Výsledok	Zrevitalizované verejné priestory	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	0	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výsledok	Zrekonštr. interiér OcÚ a KD	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Vybudovaný Dom smútku	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. interiér bývalého Bistra	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. interiér pošty	OcÚ	objekt	0	1	1

Opatrenie 2.4. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	2	4
Výsledok	Poskytované soc. služby v obci	OcÚ	počet služieb	1	2	3
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie školskej infraštruktúry						
Výsledok	Zrekonštr. strechy na školských budovách	OcÚ, škola	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. komunikácia k telocvični	OcÚ, škola	objekt	0	1	1
Opatrenie 2.6. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výsledok	Zmodernizovaný ovál v areáli ZŠ	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná stolnotenisová hala	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.7. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	2	4	7
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	2	3	4
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výsledok	Vybudovaný zberný dvor	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Obstaraná technika a zariadenia na zberný dvor	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná kompostáreň na zhodnocovanie BRKO	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Obstaraná technika a zariadenia na nakladanie s biomasou, inými odpadmi a na údržbu verejných priestorov	OcÚ	súbor techniky a zariadení	0	1	1
Výsledok	Odstránené nelegálne skládky odpadov	OcÚ	počet/rok	2	2	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	19	30	60
Opatrenie 3.2. - Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
Výsledok	Revitalizovaná zeleň na verejných priestranstvách	OcÚ	súbor objektov	0	1	1

Výsledok	Realizované ďalšie adaptačné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
Výstup	Osadené fotovoltaické panely na obecných budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Obnovená budova OcÚ a KD	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Nižšia spotreba energie v budovách	OcÚ	%	0	30	60
Opatrenie 3.4. - Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry						
Výsledok	Zrealizované protipovodňové a vodozádržné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad Slovenská Ves, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektových zámerov. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú (odhadovanú) výšku zdrojov na ich realizáciu.

Formulár 9 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projektový zámer	Odhadovaný termín realizácie	Financovanie (tis. eur)	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
PRIORITA: ROZVOJ LOKÁLNEJ EKONOMIKY, BUDOVANIE SMART INFRAŠTRUKTÚRY			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov, lesníkov a agroturistiky			
<i>Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</i>	od 2024 priebežne	2,00	obec
<i>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov</i>	od 2024 priebežne	1,00	obec, firmy
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
<i>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby</i>	od 2024 priebežne	3,00	obec, firmy
<i>Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce</i>	od 2024 priebežne	1,00	obec
PRIORITA: MOBILITA			
Opatrenie 1.3: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
<i>Proj. zámer 1.3.1: Modernizácia existujúcich a budovanie nových miestnych komunikácií</i>	2025-2030	600,00	obec, súkr. subjekty
<i>Proj. zámer 1.3.2: Výstavba chodníkov v obci</i>	2024-2026	120,00	obec
<i>Proj. zámer 1.3.3: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry</i>	2024-2030	1 300,00	obec, VÚC, partneri
<i>Proj. zámer 1.3.4: Vybudovanie parkoviska pri cintoríne</i>	2025-2026	150,00	obec

PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA			
Opatrenie 1.4: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
<i>Proj. zámer 1.4.1: Dobudovanie kanalizácie</i>	2026-2030	1 000,00	obec
<i>Proj. zámer 1.4.2: Modernizácia ČOV</i>	2025-2028	2 000,00	obec
PRIORITA: PARTNERSKÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA			
Opatrenie 1.5: Spolupráca s partnerskými obcami			
<i>Proj. zámer 1.5.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce</i>	od 2024 priebežne	4,00	obec
SOCIÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: BÝVANIE			
Opatrenie 2.1: Tvorba možností pre rozvoj bývania			
<i>Proj. zámer 2.1.1: Komplexná výstavba infraštruktúry v nových lokalitách IBV</i>	2025-2030	700,00	obec, súkr. subjekty
PRIORITA: VEREJNÉ PRIESTORY A BEZPEČNOSŤ			
Opatrenie 2.2: Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov			
<i>Proj. zámer 2.2.1: Modernizácia a rozšírenie kamerového systému</i>	2025-2026	20,00	obec
<i>Proj. zámer 2.2.2: Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave</i>	2024-2025	15,00	obec, VÚC
<i>Proj. zámer 2.2.3: Revitalizácia verejných priestorov</i>	2026-2028	50,00	obec
PRIORITA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, OBČIANSKA VYBAVENOSŤ			
Opatrenie 2.3: Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
<i>Proj. zámer 2.3.1: Rekonštrukcia interiéru budovy kultúrneho domu a obecného úradu</i>	2026-2028	100,00	obec
<i>Proj. zámer 2.3.2: Výstavba Domu smútku</i>	2024-2025	400,00	obec
<i>Proj. zámer 2.3.3: Rekonštrukcia sociálnych zariadení a interiéru v budove bývalého Bistra</i>	2024-2026	40,00	obec
<i>Proj. zámer 2.3.4: Rekonštrukcia interiéru v budove pošty</i>	2026	20,00	obec
Opatrenie 2.4: Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
<i>Proj. zámer 2.4.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP</i>	od 2024 priebežne	20,00	obec, UPSVaR
<i>Proj. zámer 2.4.2: Poskytovanie súčinnosti pri zriaďovaní sociálnych služieb v obci</i>	2024-2030	2,00	obec
PRIORITA: ŠKOLSTVO, KULTÚRA, ŠPORT A VOĽNÝ ČAS			
Opatrenie 2.5: Skvalitnenie školskej infraštruktúry			
<i>Proj. zámer 2.5.1: Rekonštrukcia striech na budovách MŠ a ZŠ</i>	2024-2025	150,00	obec
<i>Proj. zámer 2.5.2: Rekonštrukcia strechy na budove telocvične a príjazdovej cesty k telocvični</i>	2025-2027	100,00	obec
Opatrenie 2.6: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
<i>Proj. zámer 2.6.1: Modernizácia športového oválu v areáli ZŠ</i>	2027-2028	200,00	obec, škola
<i>Proj. zámer 2.6.2: Poskytovanie súčinnosti pri výstavbe stolnotenisovej haly</i>	2024-2027	20,00	obec

Opatrenie 2.7: Podpora spoločenského a kultúrneho života			
<i>Proj. zámer 2.7.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies</i>	od 2024 priebežne	50,00	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
<i>Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve</i>	2024-2025	10,00	obec
<i>Proj. zámer 3.1.2: Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení</i>	2026-2028	300,00	obec
<i>Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie malej kompostárne, obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov</i>	2026-2027	150,00	obec
<i>Proj. zámer 3.1.4: Obstaranie komunálnej techniky a zariadení na nakladanie s biomasou, iných odpadmi a na údržbu verejných priestorov</i>	2024-2026	300,00	obec
<i>Proj. zámer 3.1.5: Sanácia nelegálnych skládok odpadu</i>	2024-2030	50,00	obec, OÚ ŽP
PRIORITA: ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY, ZNIŽOVANIE PRODUKCIE CO₂			
Opatrenie 3.2: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
<i>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov</i>	2024-2030	150,00	obec
<i>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí</i>	2025-2028	100,00	obec
Opatrenie 3.3: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
<i>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov</i>	2025-2028	100,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách</i>	2024-2030	80,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.3: Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu a kultúrneho domu</i>	2025-2028	800,00	obec
Opatrenie 3.4: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry			
<i>Proj. zámer 3.4.1: Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení</i>	2024-2030	350,00	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektových zámerov si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto zábery uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projektové zábery bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Samospráva bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2024-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2026	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2027	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2024-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, projektových zámerov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektových zámerov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektových zámeroch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektového zámeru. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektových zámerov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projektové zábery sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a projektových zámerov, uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB, ...),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny – AOTP...),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného PHSR je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok							Spolu (tis. €)
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	37,20	154,10	1 760,50	1 847,60	618,90	638,50	124,20	5 181,00
Sociálna	176,00	473,00	183,00	322,00	305,00	338,00	90,00	1 887,00
Environmentálna	276,00	169,00	435,00	845,00	415,00	200,00	50,00	2 390,00
SPOLU (tis. €)	489,20	796,10	2 378,50	3 014,60	1 338,90	1 176,50	264,20	9 458,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektových zámerov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie k tomu-ktorému projektovému zámeru (ak relevantné) a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	3,00		2,00		1,00	3,00		
Opatrenie 1.2	4,00		2,00		2,00	4,00		
Opatrenie 1.3	2 170,00	1 742,50	215,00	65,00	97,50	2 120,00	50,00	
Opatrenie 1.4	3 000,00	2 000,00	950,00		50,00	3 000,00		
Opatrenie 1.5	4,00			2,00	2,00	4,00		
Opatrenie 2.1	700,00	540,00	40,00		20,00	600,00	100,00	
Opatrenie 2.2	85,00	42,50	29,00		13,50	85,00		
Opatrenie 2.3	560,00	459,00	54,00		47,00	560,00		
Opatrenie 2.4	22,00		18,00		4,00	22,00		
Opatrenie 2.5	250,00	85,00	10,00	100,00	55,00	250,00		
Opatrenie 2.6	220,00	170,00	10,00		40,00	220,00		
Opatrenie 2.7	50,00			8,00	42,00	50,00		
Opatrenie 3.1	810,00	255,00	470,00		85,00	810,00		
Opatrenie 3.2	250,00	212,50	25,00		12,50	250,00		
Opatrenie 3.3	980,00	833,00	98,00		49,00	980,00		
Opatrenie 3.4	350,00	297,50	35,00		17,50	350,00		
SPOLU	9 458,00	6 637,00	1 958,00	175,00	538,00	9 308,00	150,00	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektových zámerov je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia a projektové zábery PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektových zámerov.

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektového zámeru	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projekt. zámeru	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d				
I. Hospodárska oblasť					5 181,00 €	5 131,00 €	1 388,50 €	3 742,50 €	50,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2024-2030	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
Opat. 1.3	1.3.1 Modernizácia existujúcich a budovanie nových miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2025-2030	600,00 €	550,00 €	100,00 €	450,00 €	50,00 €			

	1.3.2 Výstavba chodníkov v obci	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2026	120,00 €	120,00 €	60,00 €	60,00 €				
	1.3.3 Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2112 - Miestne komunikácie	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2030	1 300,00 €	1 300,00 €	195,00 €	1 105,00 €				
	1.3.4 Vybudovanie parkoviska pri cintoríne	2112 - Miestne komunikácie	dostatočné parkovacie kapacity pri Dome smútku a cintoríne	2025-2026	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Dobudovanie kanalizácie	2223 - Miestne kanalizácie	dobudovaná kanalizačná sieť v obci; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2026-2030	1 000,00 €	1 000,00 €	500,00 €	500,00 €				
	1.4.2 Modernizácia ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	kapacitne dostatočné a moderné čistenie odpadových vôd; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2025-2028	2 000,00 €	2 000,00 €	500,00 €	1 500,00 €				
Opat. 1.5	1.5.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2024-2030	4,00 €	4,00 €	4,00 €					
II. Sociálna oblasť					1 887,00 €	1 787,00 €	490,50 €	1 296,50 €	100,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Komplexná výstavba infraštruktúry v nových lokalitách IBV		lokality kompletne pripravené na výstavbu RD	2025-2030	700,00 €	600,00 €	60,00 €	540,00 €	100,00 €			
Opat. 2.2	2.2.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	10 nových kamier; vyššia bezpečnosť obyvateľov, lepšia ochrana majetku	2025-2026	20,00 €	20,00 €	20,00 €					

	2.2.2 Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave		vyššia bezpečnosť obyvateľov	2024-2025	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
	2.2.3 Revitalizácia verejných priestorov		kvalitné verejné priestory	2026-2028	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				
Opat. 2.3	2.3.1 Rekonštrukcia interiéru budovy kultúrneho domu a obecného úradu		kvalitné verejné budovy	2026-2028	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	2.3.2 Výstavba Domu smútku	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	dôstojné priestory na rozlúčku so zosnulými	2024-2025	400,00 €	400,00 €	60,00 €	340,00 €				
	2.3.3 Rekonštrukcia sociálnych zariadení a interiéru v budove bývalého Bistra	1230 - Budovy pre obchod a služby	efektívne využívaný majetok obce	2024-2026	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €				
	2.3.4 Rekonštrukcia interiéru v budove pošty	1230 - Budovy pre obchod a služby	kvalitné interiérové priestory pošty	2026	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
Opat. 2.4	2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		4 zamestnané osoby	2024-2030	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	2.4.2 Poskytovanie súčinnosti pri zriaďovaní sociálnych služieb v obci		ďalšie sociálne služby na území obce	2024-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
Opat. 2.5	2.5.1 Rekonštrukcia striech na budovách MŠ a ZŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	kvalitné priestory na výučbu	2024-2025	150,00 €	150,00 €	150,00 €					
	2.5.2 Rekonštrukcia strechy na budove telocvične a príjazdovej cesty k telocvični	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	kvalitné priestory na výučbu	2025-2027	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
Opat. 2.6	2.6.1 Modernizácia športového oválu v areáli ZŠ	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2027-2028	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				

	2.6.2 Poskytovanie súčinnosti pri výstavbe stolnotenisovej haly	2411 - Športové ihriská	verejnost' realizujúca športové aktivity	2024-2027	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
Opat. 2.7	2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2024-2030	50,00 €	50,00 €	50,00 €					
III. Environmentálna oblasť					2 390,00 €	2 390,00 €	792,00 €	1 598,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	3.1.2 Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2026-2028	300,00 €	300,00 €	300,00 €					
	3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, obstaranie domácich kompostovacích zásobníkov	2421 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov; nižší objem BRKO ukladaných na skládky odpadov	2026-2027	150,00 €	150,00 €	150,00 €					
	3.1.4 Obstaranie komunálnej techniky a zariadení na nakladanie s biomasou, iných odpadmi a na údržbu verejných priestorov		vyššia úroveň vytriedenia odpadov; nižší objem BRKO ukladaných na skládky odpadov	2024-2026	300,00 €	300,00 €	45,00 €	255,00 €				
	3.1.5 Sanácia nelegálnych skládok odpadu		čistejšie životné prostredie	2024-2030	50,00 €	50,00 €	50,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov		kvalitnejšia zeleň	2024-2030	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				

	3.2.2 Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí		realizované dodatočné adaptačné opatrenia	2025-2028	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
Opat. 3.3	3.3.1 Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2025-2028	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	3.3.2 Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2030	80,00 €	80,00 €	12,00 €	68,00 €				
	3.3.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy obecného úradu a kultúrneho domu	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	nižšia spotreba energií na prevádzku budovy	2025-2028	800,00 €	800,00 €	120,00 €	680,00 €				
Opat. 3.4	3.4.1 Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení	2152 - Priehrady	žiadne škody na životoch a majetku v dôsledku povodní	2024-2030	350,00 €	350,00 €	52,50 €	297,50 €				
Celkom					9 458,00 €	9 308,00 €	2 671,00 €	6 637,00 €	150,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: Obecný úrad Slovenská Ves, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektových zamerov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zamerov obecným zastupiteľstvom. Pri ich výbere bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zamerov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projektové zámery, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projektové zámery, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projektové zámery s oporou vo VZN obce, projektové zámery Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projektové zámery s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projektové zámery s ukončeným procesom verejného obstarávania), projektové zámery, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projektové zámery, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projektové zámery, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projektové zámery nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zamerov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projektové zámery
1	Najvyššia	a) projektové zámery vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projektové zámery riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.4.1; 1.4.2; 2.3.3; 2.5.1; 3.1.5;
2	Vysoká	a) projektové zámery s oporou vo VZN obce b) projektové zámery s právoplatným stavebným povolením c) projektové zámery MAS d) projektové zámery OOCR e) projektové zámery miestnych rozvojových organizácií f) projektové zámery s vysokou podporou obyvateľov g) projektové zámery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zámery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.3.1; 1.3.2; 1.3.3; 1.3.4; 2.1.1; 2.2.1; 2.2.2; 2.3.2; 2.4.1; 2.5.2; 2.6.1; 2.6.2; 2.7.1; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.1; 3.3.2; 3.3.3; 3.4.1;
3	Stredná	projektové zámery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zámery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.5.1; 2.2.3; 2.3.1; 2.3.4; 2.4.2;
4	Nízka	projektové zámery v štádiu zamerov / úvah	1.1.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Názov dokumentu: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030</p> <p>Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanéj Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p>Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný na jar 2024.</p> <p>Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p>Autor dokumentu: RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p>Náklady na spracovanie: z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa: 10.09.2024.</p>
Schválenie	<p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slovenská Ves na roky 2024-2030“.</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Odpovede z dotazníkového prieskumu

V nasledovnom prehľade sa v pôvodnom znení nachádzajú všetky odpovede respondentov, uvedené na otázku č. 12 (Voľný priestor na Vaše vyjadrenie):

- Spravodlivosť v obci
- Bolo by fajn ponúknuť aj ľuďom z obce sa angažovať sa v dianí obce. Možno by boli ľudia vo vedení obce prekvapení, koľko ľudí by bolo ochotných sa zapojiť. Určite každý obecný poslanec pozná aspoň jedného obyvateľa obce ochotného sa napr. pri nejakom podujatí do neho aj zapojiť rôznou formou pomoci.
- Nevie
- Zlepšiť komunikáciu medzi občanmi aj napr. obdobným dotazníkom...
- Treba viac ísť do terénu a pýtať sa ľudí čo potrebujú nie len odsedieť volebné obdobie a dovidenia občania Nezabudaj na občana dnes mi potrebujeme pomoc a zajtra ty.
- V obci chýba obchod (večierka) otvorená každý deň napr. do 22:00. V parku kde skoro nič nie je by sa mohol vybudovať prírodné fitness centrum.
- Veľa možností, málo možností výberu
- Je potrebné starať sa aj o okrajové časti obce, lebo aj tam bývajú daňoví poplatníci.
- Nekradnúť ale pomáhať ľuďom v obci
- Odchyt tulavých psov, premostenie pri čističke
- Zvýšiť činnosť verejno-prospešných pracovníkov, niektoré časti obce sa zanedbávajú. Taktiež zvýšiť činnosť obecných hliadok, hlavne počas letných mesiacov
- Zlepšenie fungovania občianskej hliadky a VPP
- REKONŠTRUKCIA ciest (POŠTA-KOSTOL-ZÁKRUTA) - neskutočné!, úplný zákaz stáť áut na chodníkoch a pri ceste (pričom sú prázdne dvory) - od školy dole smerom na Spišskú Belú.
- Výstavba komunikácie od kaplnky okolo pána Kolodzeja až k pánovi Kovalčíkovi. Je to tam neúnosne a dost veľká premávka. Ďalej večerné vyspevovanie Rómov na Zadnej ulici kde je väčšina starších spoluobčanov a väčší záujem o dianie obce aj smer od pošty - Spišská Stará Ves - aj tam žijú Slovenčania.
- Zlepšenie pracovníkov VPP, niektoré časti obce sa zanedbávajú, odpad si musím zbierať sám po rómskych spoluobčanoch najčastejšie, keď idú zo školy smerom na výbornú
- Zlepšenie kvality VPP, zlepšenie kvality občianskej hliadky
- Je veľmi smutné vidieť ako má celá obec chodníky, len na hlavnú cestu (smerom od cintorína hore, ale aj na druhom konci) sa nejak zabudlo. Je to najfrekventovanejšie cesta, a niektorí vodiči šliapnu na brzdu až pri cintoríne.
- vybudovať parkovisko pred starým cintorínom
- obec by mali viesť ľudia, ktorí to neberú ako robotu s nadštandardným finančným ohodnotením ale zapálení lokálpatrioti schopní motivovať ľudí a vedieť a chcieť využiť kultúrny a historický potenciál našej obce
- Napadá mi lekárňu (keďže máme zdravotné stredisko), bankomat (v dnešnej dobe nevyhnutnosť) a obnova/zväčšenie pošty (na 3 obce neprípustné).
- motivačný systém zberu TKO prinesie iba viac odpadu, neporiadku a smetísk v obci a jej okolí
vrámci akože šetrenia niektorých občanov
2. vybudovanie spomaľovacích retardérov na ceste smerom k pošty - družstvo
3. dezolátny stav cesty od pošty smerom ku katolíckemu kostolu a na Výbornú
4. vjazd z cesty a okolie bočnej brány do katolíckeho kostola okolo starej školy je najmä v daždivom období plné blata, v zime veľmi šmyklivé a nebezpečné pre návštevníkov kostola
5. estetika obce, aspoň jej stred by mal byť reprezentatívny, ale je pre domácich i návštevníkov skôr odpudzujúci (nemyslím len neporiadok, ale celkový vzhľad a úpravu, ktorá je bez vkusu)
6. sústavné parkovanie áut na chodníkoch alebo ich časti bez akéhokoľvek upozornenia a postihu majiteľov áut zo strany vedenia obce
7. len nedávno bola opravená budova konzumu - odkvapová rúra smerom od chodníka je vykrivená, jej časť úplne chýba (možné poškodenie skoro novej omietky pri daždi si nikto nevšíma??), steny sú pokreslené, niekto si zadnú stenu mylil s WC

- Prijal by som spomaľovače na cestách, na Lendackej aj na ulici oproti cintorínu.
- Chodníky sú katastrofa, človek si na nich nohy doláme a kufor to isté. V zime ani neboli odhrnuté, a na nich ľad a starší ľudia si na nich mohli ublížiť!!! Totálne nezodpovedne, od dediny! Ak idú študenti s kufrom, tak si ho zničia hneď. No nie len na chodníkoch ale na cestách. Na cestách si autá rozbijú, pretože cesty si niektoré totalne zdemolované - pri kostole ani nehovorím! Pošta a jej fungovanie? Čo tam, že tam stojí hliadka, keď cigáni pri podpore sú neveriteľne drzí a to občan chce ísť si len po balíček - nemôže lebo tam stoja oni, lebo oni boli prví! To iste aj lekár, prídu neskoro, postavia sa k dverám a len "autobus mi utečie". Nech tam stojí nejaká hliadka, niekto. Stále ten istý scénar. A to iste s autami, niekto ich napomenie a celá tulpa sa do vás pustí, že čo si ty BIELY dovoluješ.
- Potok oproti zdravotnom stredisku opraviť bo sa voda vyleje a náš záplavy, lístie okolo evanjelického kostola by mali zametať a zbierať do vriec. Verejno prospešné práce nic nerobia a peniaze beru je tu neporiadok a vizitka našej obce.
- je nutné riešiť túlavých psov, na cintoríne sú skoro vždy plné koše,
- viac sa starať aj o vedľajšie objekty nielen uprostred dediny
- Cesta smerom od cintorína na SP. Maguru je dosť frekventovaná, nie sú tu chodníky a autá tu jazdia rýchlo a je to tu dosť nebezpečné
- chodníky ako aj cesty nie sú tak opravené, ako by mali byť a určité ulice vôbec nemajú chodníky
- Ak má niekto narodeniny tak to vyhlásiť a zahrať v rozhlase. Ďakujeme za dom smútku. Dobudovanie chodníkov. Privítanie naradených detí na úrade. Súťaž o predzáhradku.
- Máme najhorší cintorín na okolí, veľmi zle udržiavaný poriadok. žiadne služby pre seniorov.
- Aby obyvatelia neparkovali svoje autá na miestnych cestách a chodníkoch. Aby častejšie obecné hliadky hliadkovali po dedine.
- Vybudovanie chodníkov cez obec a smerom od cintorína k družstevnej bytovke.
- Vybudovanie chodníkov v obci, kde ešte nie sú, cez obec a v smere od cintorína k poľn. družstvu.
- Je potrebné vybudovanie chodníkov okolo hlavných ciest.
- Dokončenie kanalizácie obce.
- Rekonštrukcia a dokončenie potoka v časti potravín a mostík č.d. 240.
- Riešiť zložitú situáciu na Kamencoch (prístupové cesty, IBV, inžinierske siete,).Prístupová cesta k čistiarni odpadových vôd vedie cez pozemok evanjelickej cirkvi.
- V zime nie sú vypluhované cesty a chodníky. Lístie zo stromov dávať do vriec. Priechody pre chodcov. Most pri evanjelickom kostole v zime nie je vyčistený. Oprava potoka pri zdravotnom stredisku.
- Ďakujem aktivistom za upratanie okolie niektorých lokalít ale príroda v blízkosti cyklochodníka Myší vršok je znetvorená.
- Rekonštrukcia hlavných ciest.
- Dokončiť chodníky v obci.
- Dokončenie chodníkov v obci.
- Dokončenie chodníka od cintorína až k bytovke.
- Vybudovanie chodníka od cintorína k bytovke.

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

- Chalupecký, I. a kol. (2013): Slovenská Ves v premenách času. Slovenská Ves: Tlačiareň svidnícka, 2013. ISBN 978-80-89392-76-6, 440 s.
- Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2021-2030
- MŽP (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.
- Slivinský, J., Slivinská, M. (2013): *Vojňany, Slovenská Ves a okolie. Turistický sprievodca*. Slovenská Ves: Tlačiareň svidnícka, 2013. ISBN 978-80-89392-78-0, 248 s.
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Územný plán obce Slovenská Ves
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.ives.minv.sk/heraldreg
datacube.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk/SODB/	www.minv.sk
http://cp.atlas.sk	www.orsr.sk
http://envirozataze.enviroportal.sk	www.pamiatky.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.registeruz.sk
https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo	www.scitanie.sk
statdat.statistics.sk	www.statistics.sk
www.beiss.sk	www.zrsr.sk
www.cdb.sk	

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
AZE	Alternatívne zdroje energie	NN	Nízke napätie
b.j.	Bytové jednotky	NPR	Národná prírodná rezervácia
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CR	Cestovný ruch	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
ČOV	Čistička odpadových vôd	PA	Povodňová aktivita
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PP	Prírodná pamiatka
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PR	Prírodná rezervácia
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	PSK	Prešovský samosprávny kraj
ha	Hektár	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
IBV	Individuálna bytová výstavba	SPR	Strategicko-plánovací región
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
MAS	Miestna akčná skupina	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MOK	Maloobjemový kontajner	TTP	Trvalé trávne porasty
MRK	Marginalizované rómske komunity	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MSP	Malí a strední podnikatelia	VÚC	Vyšší územný celok
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapy

Mapa 1: Poloha obce Slovenská Ves - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Slovenská Ves voči susediacim obciam	4
Mapa 3: Komunikačné línie v okolí Slovenskej Vsi	32

Tabuľky

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	12
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	13
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	18
Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva.....	22
Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	22
Tabuľka 6: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	23
Tabuľka 7: Rómske obyvateľstvo v obci Slovenská Ves podľa rôznych zdrojov.....	23
Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania.....	24
Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci	25
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023	26
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)	28
Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu	29
Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	29
Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	30
Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností	30
Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby	30
Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou.....	34
Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)	34
Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu.....	35
Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb.....	36
Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)	38

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Slovenská Ves.....	19
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023.....	20
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023	20
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023.....	21
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023	22
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	24
Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.).....	26
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023.....	26
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023	27
Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023	28
Graf 11: Štruktúra respondentov podľa veku a vzdelania.....	42
Graf 12: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity.....	43
Graf 13: Ak by ste mali celkovo zhodnotiť situáciu – ako ste spokojný/á s kvalitou života v Slovenskej Vsi?	44

Graf 14: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce	45
Graf 15: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce.....	46
Graf 16: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne	48
Graf 17: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne.....	50
Graf 18: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom	50

Obrázky

Obrázok 1: Rizikové obce v Prešovskom kraji, určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2023	18
Obrázok 2: Finančné zdravie obce Slovenská Ves	41
Obrázok 3: Nastavenie odpadového hospodárstva v obci	49
Obrázok 4: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027	56
Obrázok 5: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027	56
Obrázok 6: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Prešovského kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027	64

Formuláre

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	8
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR	9
Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu	9
Formulár 4 (A8): STEEP analýza	58
Formulár 5 (A10): SWOT analýza.....	59
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	67
Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí.....	69
Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR.....	75
Formulár 9 (R1): Akčný plán	80
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	84
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	86
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	87
Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	88
Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov	93
Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR	94